

MEDIAAD

Medya ve Din Araştırmaları Dergisi | Journal of Media and Religion Studies

ARAŞTIRMA MAKALESİ | RESEARCH ARTICLE

Haziran 2023, 6(1), 73-102

Geliş: 17.03.2023 | Kabul: 02.05.2023 | Yayın: 22.06.2023

DOI: 10.47951/mediad.1266853

İslamofobi ve Medya: Alman Medyasında Doğu/Müslüman-Batı/Hristiyan Kaynaklı Şiddet Eylemlerinin Temsili¹

Ayça GÖKDEMİR*

Ebru DAVULCU**

Öz

Bu çalışmada, Batı/Hristiyan kökenli bireyler ile Doğu/Müslüman kökenli bireylerin Batılı ülkelerde gerçekleştirdikleri şiddet eylemlerinin Alman medyasındaki yansımaları incelenmiştir. Doğulu/Müslüman kişilerce yapılan 2016 Berlin Noel Panayırı ve 2017 Barcelona saldırısı ile Batılı/Hristiyan kişilerce Müslüman ve göçmenlere yönelik gerçekleştirilen 2019 Christchurch ve 2020 Hanau saldırılarına ilişkin Bild, Zeit, Taz ve Süddeutsche gazetelerinin internet sitelerinde yayımladıkları haberler üzerinden, İçerik Analizi ve Eleştirel Söylem Analizi metotlarından yararlanılarak haber incelemeleri yapılmıştır. İçerik Analizinde 1300 haber değerlendirilirken, konuyla ilgili 16 haber Teun A. van Dijk Eleştirel Söylem Analizi kapsamında incelenmiştir. Elde edilen verilere göre Batılı/Hristiyan kişi ya da kişilerce Müslüman ve göçmenlere yönelik saldırılar haberleştirilirken olayın ırkçı, aşırı sağcı bir motivasyona sahip olduğu, faillerin ise suç geçmişi bulunmayan, sonradan radikal fikirlere kapılan, akıl hastası (Hanau için) olduğu bilgilerinin öne çıkarıldığı, buna karşılık Müslüman/Doğulu kişiler tarafından gerçekleştirilen şiddet eylemi haberlerinde dini kimlikleri, mülteci olarak söz konusu ülkelere geldikleri arka plan bilgisinin paylaşıldığı görülmüştür. Bu bağlamda Müslüman/Doğulu kişilerin eylemleri, genel bir İslam tehdidine işaret ederek sunulmaya çalışılmıştır. Batılı/Hristiyan kişilerin eylemleri ise marjinal, sıra dışı olarak lanse edilmek üzere çerçevelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Medyada Temsil, İslamofobi, Alman Medyası

Islamophobia and Media: Representation of Violent Acts of Eastern/Muslim- Western/Christian-Origin in the German Media

Abstract

This study examines German media accounts of violent crimes committed in Western countries by people of Western/Christian origin and people of Eastern/Muslim origin. The study analyzes the news using analytical methods such as content analysis and critical discourse on the websites of Bild, Zeit, Taz and Sueddeutsche about the 2016 Berlin Christmas market and the 2017 Barcelona attack by people of Eastern/Muslim origin and the 2019 Christchurch and 2020 Hanau attacks by people of Western/Christian origin against Muslims and immigrants. Teun A. van Dijk's critical discourse analysis was applied to 16 news stories, and content analysis was applied to 1300 news stories. According to the obtained data, while the Western or Christian person(s) reported the attacks against Muslims and immigrants, it was emphasized that the incident had a racist, right-wing motivation and that the perpetrators were mentally ill, had no criminal history and later devoted themselves to radical ideas (for Hanau). On the other hand, it was seen that in the news about violent acts committed by Muslim or Oriental people, their religious identity and the background information that they came as refugees to the said countries were communicated. In this sense, it can be said that attempts were made to present the acts of Muslim or Oriental people by referring to a general Islamic threat. On the other hand, the acts of Western and Christian people were framed as marginal and extraordinary.

Keywords: Representation in Media, Islamophobia, German Media

ATIF: Gökdemir, A. ve Davulcu, E. (2023). İslamofobi ve medya: Alman medyasında Doğu/Müslüman-Batı/Hristiyan kaynaklı şiddet eylemlerinin temsili. *Medya ve Din Araştırmaları Dergisi (MEDIAD)*, 6(1), s. 73-102.

* Arş. Gör., Kastamonu Üniversitesi, mabilmez@kastamonu.edu.tr, orcid.org/0000-0001-6451-8069, Kastamonu, Türkiye

** Doç. Dr., Erciyes Üniversitesi, eakbaba@erciyes.edu.tr, orcid.org/0000-0002-7971-1184, Kayseri, Türkiye

1. Giriş

Doğu/İslamiyet ve Batı/Hristiyanlık arasındaki ilişkiler, yüzlerce yıllık geçmişe sahiptir. İslamiyet'in doğuşundaki ilk yıllardan beri temas içinde olan bu iki medeniyet arasındaki ilişkinin (Kalin, 2020), büyük ölçüde olumsuz manada geliştiği söylenebilir. Bu minvalde Endülüs'te, Haçlı Seferlerinde, Osmanlı İmparatorluğu'yla ve coğrafi keşifler vasıtasıyla kurulan temaslar, Oryantalizm, İkinci Dünya Savaşı'nın ardından Doğulu/Müslüman ülkelerden Avrupa'ya yapılan işgücü göçleri, Petrol Krizi, İran İslam Devrimi, 1945'den 1991'e kadar süren Soğuk Savaş boyunca Batı'nın karşıtı ve tehdidi konumunda olan Sovyetler Birliği'nin dağılması, bugün İslam dinine karşı duyulan korkuyu niteleyen İslamofobi kavramının ortaya çıkışına zemin hazırlayan temel gelişmeler olarak bilinmektedir (Allen, 2010; Kalin, 2020; Kirman, 2010; Temel, 2019). Buna müteakip, 1997 yılında İslamofobik düşünce ve davranış kalıplarını belirleyen ve İslamiyet'i tehlike, köktendincilik, ötekililik zeminine koyan Runnymede Trust raporu, İslamofobi'nin yerleşik bir kavram haline getirilmesine yol açmış, çok geçmeden 11 Eylül 2001'de ABD'de gerçekleşen olayla birlikte Müslümanlar ve İslamiyet'e yönelik din temelli ayrımcılık belirginleşmeye başlamıştır (Hıdır, 2017, s. 29).

Runnymede Trust Raporu ve 11 Eylül'ün son derece önem taşıdığını belirtmek gerekmektedir. İslamofobi'yi maddeler halinde tanımlayan raporda, İslamiyet'in statik, öteki olarak görülmesi ve aşağı olarak konumlandırılması gereken, şiddet ve terör içeren bir din olduğu, bu manada İslam karşıtlığının/düşmanlığının normal karşılanması gerektiği gibi ifadeler yer almaktadır² (The Runnymede Trust Report, 1997). İslamofobi'nin Batı genelinde yaygınlaşan bir kavram olmasını takip eden olaylar dizisinin kırılma noktası olan, 1997'de İngiltere'de bir sivil toplum örgütü tarafından yayımlanan *Runnymede Trust Raporu*, Allen için İslamofobi'nin "dönüm noktası"dır. Raporun ardından İslamofobi, kamusal ve siyasi alanda yaygınlık kazanmaya başlamıştır (2010, s. 3). Rapordan dört yıl sonra vuku bulan 11 Eylül saldırısı ise münhasıran medya yoluyla, dünya çapında İslamofobik söylemlerin yaygın hale getirilmesine yol açmıştır. 11 Eylül'ün ardından İslamiyet'in Batı medyasındaki temsilinde Müslümanların terör, şiddet, köktendincilik, aşırıçılık şeklinde negatif tanımlamalarla gündem edilmeye başlandığı bilinmektedir (Allen, 2010; Gökmen, 2012; Jaspal ve Cinnirella, 2010). Bununla beraber Lean'ın da dikkat çektiği gibi Londra, Madrid'de meydana gelen şiddet eylemleri gibi hadiseler, İslamofobi'nin hızla artmasına yol açmıştır (Lean, 2019, s. 20).

Diğer yandan bilhassa Batılı ülkelerde yaşayan Doğulu/Müslüman göçmenlerin, çoğunluğu İslam ve göçmen karşıtı fikirlere dayanan nedenlerle şiddet eylemlerine maruz kaldıkları bilinmektedir. Zira Chirst Allen'in ifade ettiği gibi İslamofobi ayrımcılık, şiddeti teşvik etmek ya da haklı göstermek adına kasten kullanılan bir olgu haline getirilmiştir (2010, s. 6). Bu bağlamda Batı medyasında, Doğulu/Müslüman kişilere yönelik şiddet eylemlerinin sunumu ve temsilinde de yanlı bir tavır sergilenmektedir. Bir diğer deyişle Batı medyası, Müslüman veya Doğu kökenli insanların yaptığı her olumsuz olayı, genellikle İslam dünyasına mal etme eğilimi göstermekte, "öteki" ve "biz" dikotomisine gönderme yaparak sunmaya çalışmaktadır. Buna karşılık yine Batılı medya, Batılı kişilerin "yabancılara" dönük gerçekleştirdiği olumsuz gelişmeleri (şiddet eylemi, saldırı gibi) ise tek başına hareket eden, aşırı sağcı ve ırkçı düşüncelerden beslenen veya akıl hastası olduğu iddia edilen bir kişi üzerinden değerlendirmek suretiyle marjinalleştirmeye çalışmaktadır. Bu varsayımlardan yola çıkarak bu araştırmada, Alman medyasının, Batılı/Hristiyan bireyler tarafından gerçekleştirilen şiddet eylemleri ile Doğulu/Müslüman bireyler tarafından gerçekleştirilen şiddet eylemlerini ele alış biçimlerindeki farklılıkları ortaya koymak üzere, karşılaştırmalı bir inceleme yapmak amaçlanmıştır.

Batı'da meydana gelen Doğu ve Batı kaynaklı şiddet olaylarının nasıl temsil edildiğini anlamak amacıyla, İçerik Analizi ve Teun A. van Dijk'ın Eleştirel Söylem Analizi yöntemlerinden yararlanılarak haber çözümlenmeleri yapılmıştır. Bu bağlamda, hem Batılı/Hristiyan bireylerce hem

de Doğulu/Müslüman kimliği vurgulanan bireylerce gerçekleştirilen şiddet eylemleri haberleri, çalışmanın kapsamını oluşturmaktadır. Haberler Alman medyasının önde gelen gazetelerinden Süddeutsche, Taz, Zeit ve Bild gazetelerinin internet sitelerinden toplanmıştır. Seçilen konular ise Müslüman ve göçmenleri hedef alan 15 Mart 2019 Christchurch ve 19 Şubat 2020 tarihli Hanau saldırısı ile Doğulu/Müslüman kişilerce gerçekleştirilen 2016 Berlin Noel Pazarı ve 2017 Barselona saldırısıdır.

İslam karşıtı temaların, Batılı medyada yer almasına ilişkin literatür kapsamında pek çok çalışma yapılmıştır. Moore, Mason ve Lewis'in İngiltere'de yaşayan Müslümanlarla ilgili haberleri içerik analizi yöntemiyle inceledikleri çalışma (Moore vd., 2008), Gölcü ve Aydın Varol'un Amerikan medya örgütlenmelerinde İslam karşıtı temaları inceledikleri çalışma (2018), Hanif'in İngiltere Müslüman Konseyi'ne bağlı Medya İzleme Merkezi'nin, İngiliz medyasının çevrimiçi haber ve televizyon kanallarında yer alan haberlerin büyük ölçüde İslamiyet'i olumsuz temsil ettiğine yönelik sonuçları ortaya koyan çalışması (2021), Temel ve Koçak'ın European Islamophobia Report 2019 adlı raporda yer alan İslam ve Müslümanlarla ilişkilendirilen medya içeriklerini inceledikleri çalışma (2020), 2019 Seta Raporu (Bayraklı ve Hafez, 2020), Rahman ve Qamar'ın Batı kaynaklı yayınlarda Müslüman temsili inceledikleri eser (2017) olumsuz İslam imajı ve medyadaki olumsuz temsillere ilişkin literatürdeki çalışmalar arasındadır. Bu çalışmanın Alman medyasında İslamofobik temsillere odaklanması hasebiyle, Almanya özelinde İslam karşıtı tutumları ele alan çalışmalara da değinmek gerekmektedir. Fusun Alver (2003), Christopt Ramm (2010), Orhan Gökçe ve Gülise Gökçe (2015), Richter ve Hafez (2009), Ritu Sharma (2015), Tobias Müller (2018), Sabina Schiffer (2015) gibi araştırmacıların önemli eserleri bulunmaktadır.

Alman medyasından seçilen haberlerde, yalnızca Doğulu/Müslüman kişilerce gerçekleştirilen şiddet eylemlerinin sunumunu ve temsili değil, aynı zamanda Doğulu/ Müslüman/ göçmen/ mültecilere yönelik Batılı/Hristiyan kişilerce gerçekleştirilen şiddet eylemlerinin de sunumu ve temsili ele alması, bu çalışmanın özgün değerini ifade etmektedir. Bu anlamda çalışma, literatürde de sıkça bahsedilen, İslamiyet'in terörizm, şiddet gibi olumsuz stereotiplerle çerçeveslendiği iddialarına ilişkin güncel veriler ortaya koymaktadır. Ayrıca çalışma, İslamofobik yargıların Müslüman göçmenlere şiddet olarak sirayet etmesiyle ilgili olaylar karşısında, Batı medyasının şiddeti uygulayan failer hakkındaki tutumunu ele alması bakımından da önem taşımaktadır.

2. Yöntem

Bu çalışmada, Batılı/Hristiyan bireyler ile Doğulu/Müslüman bireylerin Batılı ülkelerde gerçekleştirdikleri şiddet eylemlerinin, Alman medyasının önde gelen gazetelerinin internet sitelerinde yer alan haberlerindeki sunum ve temsillerin incelenmesi amaçlanmıştır. "Batı medyasının yaptığı haberlerde, Doğulu/Müslüman bireyler ve saldırıları ile Batılı bireyler ve saldırılarını temsil etme biçimleri arasında fark vardır" hipotezi ortaya atılmıştır. Alt hipotezler ise "H1: Doğu/Müslüman kökenli kişi veya kişiler şiddet eyleminde bulduklarında, haberlerde olay tüm İslam coğrafyasına mal edilip ayrımcı söylem geliştirilmektedir" ve "H2: Batı kökenli kişi veya kişilerin şiddet eylemleri 'akıl hastalığı' ya da radikal sağcı/ırkçı düşünceler ile eşitlenip, olay bir kişi üzerinden marjinal bir davranış olarak okunmakta ve meşrulaştırılmaya çalışılmaktadır" şeklindedir.

Haber incelemelerine odaklanan çalışmada, İçerik Analizi ve Teun. A. van Dijk'in Eleştirel Söylem Analizi modelleri kullanılmıştır. Kapsamını, Doğulu/Müslüman kişilerce 2016 Almanya/Berlin Noel Pazarı ve 2017 İspanya/Barcelona'da gerçekleştirilen şiddet eylemleri ile Batılı/Hristiyan kişilerce 2019 Yeni Zelanda/Christchurch ve 2020 Almanya/Hanau'da Müslüman ve göçmenlere yönelik şiddet eylemleri haberlerinin oluşturduğu çalışmada, Alman medyasının önde gelen ulusal gazetelerinden Bild³ (Bild, t.y.), Zeit (Zeit, t.y.), Süddeutsche (Süddeutsche, t.y.) ve Taz (Taz, t.y.)'in internet sitelerinden yararlanılmıştır.

Çalışma süresince, araştırmacıların zikredilen gazetelerin arşivlerine ulaşma imkânı bulunmamıştır. Bu nedenle analizler, söz konusu gazetelerin internet sitelerinde bulunan haberler üzerinden yapılmıştır. Semrush Haziran 2022 verileri ile All You Can Read isimli sitenin Haziran 2022 verilerine göre Almanya’da araştırma sınırlılıklarına uygun düşen ve en çok tıklanan gazetelerin Bild, Zeit, Taz ve Süddeutsche olduğu görülmüştür (All You Can Read., t.y.; Semrush, 2022). Zira bu gazeteler, kendi içlerinde ideolojik eğilimlerine göre sınıflandırılmıştır. Bu bağlamda Bild muhafazakâr sağ, Zeit liberal, Taz sol, Süddeutsche liberal sol olarak bilinmektedir (Euro topics., t.y.)

Gazetelerdeki haberler konu etiketleriyle taranmıştır. Etiketler ve tarama yapılan tarih aralığı aşağıdaki gibidir:

- **Berlin Noel Pazarı (19-25 Aralık 2016):** *Weihnachtsmarkt, Weihnachtsmarkt 2016⁴, Berliner Weihnachtsmarkt ve Lastwagen auf einem Weihnachtsmarkt*
- **Barselona (17-23 Ağustos 2017):** *Cambrils, Barcelona, Spainen, Barcelona 2017, Spainen 2017⁵*
- **Christchurch (15-21 Mart 2019):** *Christchurch, Brenton Tarrant ve Neuseeland*

Hanau (20-26 Şubat 2020): Hanau

Her link (web sayfası), bir haber olarak kabul edilmiştir. Bununla birlikte belirtilen tarih aralığı ve etiketlerle yapılan taramalarda elde edilen haber sayısı seçiminde de kimi sınırlamalar bulunmaktadır. Röportaj, köşe yazısı, yorum, deneme yazısı, video⁶, blog, canlı yayın, podcast yayını gibi gazete yazı türleri/ dijital medya içerikleri; Bild, Süddeutsche ve Zeit gazetelerinde kişi/kişiler tarafından yazılan haberler⁷; web sayfasında yer alan başka haberler⁸, konudan ilgisiz haberler ve farklı linkle sunulmasına rağmen aynı içeriğe sahip haberler değerlendirmeye alınmamıştır. Olayın yaşandığı günü takip eden 7 günlük süre içerisinde dört olayla ilişkili, rutin haber niteliği taşıyan, herkesin erişimine açık olan ve yalnızca internet için yazılmış, ulaşılabilen 1300 haber⁹, ilkin içerik analizi metoduna göre çözümlenmiştir. İçerik çözümlenmesinde her bir olay için dört gazeteden seçilen haberler şu başlıklar altında incelenmiştir:

- *Haberlerin Sayısı*
- *Olayı Tanımlamaya Yönelik Kullanılan Sözcükler*
- *Faili Tanımlamaya Yönelik Kullanılan Sözcükler*
- *Olayla İlişkilendirilen Diğer Sözcükler*

Tablolara eklenen kelimelerin tekrar sıklığını hesaplarken, kimi sınırlamalara başvurulmuştur. Tekrar eden kelimeler, yalnızca çalışmaya konu edilen şiddet eylemi için olan ifadeleri içermektedir. Başka şiddet eylemi ve faileri için kullanılan kelimeler, tırnak içinde kullanılan kelimeler, fotoğraf altı yazıları, bağlantılarda ya da haber metni içerisinde kullanılan etiketler, Tweetler, grafik yazıları, video başlıkları, tekrar eden paragraflar, belirtilenin dışında kelimeyi niteleyen başka ifadeler çalışma kapsamına alınmamıştır. Mümkün olduğunca kelime, doğrudan olayı ya da bahse konu olay üzerinde değer ifade eden konuyu niteleyecek şekilde seçilmeye çalışılmıştır. Ayrıca fiil ya da sıfat çekimleriyle yazılan kelimeler söz konusu olmuştur. Bu yönüyle bir kelime taranırken, çekimlenmesi halinde başka bir formda görünebilir.

Çalışmanın amacına uygun düşen ve çarpıcı nitelik taşıdığı düşünülen her olay için her gazeteden bir, toplam on altı haber kasti örnekleme ile seçilerek, Teun A. van Dijk’in Eleştirel Söylem Analizi kapsamında incelenmiştir. *Makro ve Mikro Yapısal Çözümleme* temel başlıkları üzerinden değerlendirilmiştir. *Makro Yapı, Tematik ve Şematik Çözümleme* alt başlıklarına

ayrılmaktadır. Tematik Çözümleme kısmı için “Kullanılan Başlıklar”, “Haber Girişleri ve Olayın Sunumu”; Şematik Çözümleme için ise “Ardalan Bilgisi ve Bağlam” başlıkları kullanılmıştır. Mikro Yapısal Çözümleme kısmında da “Sentaktik Çözümleme” ve “Bölgesel Uyum” başlıkları kullanılmıştır.

3. Araştırma Bulguları

3.1. İçerik Analizi Bulguları

3.1.1. 2016 Berlin Noel Pazarı Saldırısı

Almanya'nın Berlin şehrinde, 19 Aralık 2016 tarihinde bir şüpheli, bir Noel Pazarına tırla girmek suretiyle 12 kişinin ölümüne, onlarca kişinin yaralanmasına yol açmıştır (Bild, 2016). Bu olay daha sonra IŞİD tarafından üstlenilmiştir.

Tablo 1. Noel Pazarı Saldırısı Haber Sayıları

Gazete	Sayı	Oran (%)
<i>Bild</i>	217	45,68
<i>Taz</i>	44	9,26
<i>Zeit</i>	25	5,26
<i>Süddeutsche</i>	189	39,79
Toplam	475	100

Olaya ilişkin –çoğunluk sırasıyla- Bild gazetesi 217, Süddeutsche 189, Taz 44, Zeit 25 haber yayınlamıştır.

Tablo 2. Olayı Tanımlamaya Yönelik Kullanılan Sözcüklerin Sayısı ve Oranı

Sözcük	<i>Bild</i>		<i>Taz</i>		<i>Zeit</i>		<i>Süddeutsche</i>		<i>Toplam</i> Sayı
	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	
Saldırı	131	38,53	47	13,82	32	9,41	130	38,24	340
Saldırı/ Suikast	17	40,48	15	35,71	2	4,76	8	19,05	42
Muhtemel /Olası Saldırı	25	50,00	-	-	1	2,00	24	48,00	50
Şüpheli Saldırı	8	47,06	1	5,88	2	11,76	6	35,29	17
Terör Saldırısı	69	60,00	5	4,35	2	1,74	39	33,91	115
Şüpheli Terör Saldırısı	8	47,06	1	5,88	-	-	8	47,06	17
Terör	2	100	-	-	-	-	-	-	2
IŞİD	11	36,67	2	6,67	4	13,33	13	43,33	30

Gazeteler olayı genellikle “Saldırı”¹⁰ olarak tanımlamışlardır. Bild 131, Taz 47, Zeit 32 ve Süddeutsche 130 kez bu kelimeye yer vermiştir. “Attentat” ile ifade edilen Saldırı/Suikast sözcüğünü de Bild 17, Taz 15, Zeit 2 ve Süddeutsche 8 kere tekrarlamıştır. Bild gazetesi 25, Süddeutsche 24, Zeit 1 kez “Olası Saldırı” derken, Bild 8, Taz 1, Zeit 2 ve Süddeutsche 6 kere “Şüpheli Saldırı” ifadesine yer vermiştir. Olayı bir terör eylemi olarak da ele almışlardır. Bu anlamda Bild 69, Taz 5, Zeit 2, Süddeutsche 39 kez “Terör Saldırısı”; Bild 8, Taz 1, Süddeutsche 8 kez “Şüpheli Terör Saldırısı” tanımına yer vermiştir. Bild 2 kere olayı sadece “Terör”¹¹ şeklinde

tanımlamıştır. Noel Pazarına yapılan saldırıyı IŞİD üstlenmişti. Bu bağlamda Bild 11, Taz 2, Zeit 4, Süddeutsche 13 defa IŞİD'in¹² saldırıyı üstlendiği bilgisini paylaşmıştır.

Tablo 3. Faili Tanımlamaya Yönelik Kullanılan Sözcüklerin Sayısı ve Oranı

Sözcük	Bild		Taz		Zeit		Süddeutsche		Toplam Sayı
	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	
Suçlu/Fail	53	40,15	28	21,21	9	6,82	42	31,82	132
Şüpheli Suçlu/Fail	6	35,29	4	23,53	3	17,65	4	23,53	17
Saldırgan	40	61,54	5	7,69	4	6,15	16	24,62	65
Şüpheli Saldırgan/ Suikastçı	22	36,67	9	15,00	12	20,00	17	28,33	60
Şüpheli Berlin Saldırganı	5	29,41	1	5,88	4	23,53	7	41,18	17
Terörist/ Teröristler	18	69,23	2	7,69	1	3,85	5	19,23	26
Şüpheli Terörist/ Teröristler	9	69,23	1	7,69	-	-	3	23,08	13
Şüpheli İslamcı Terörist/ İslamcı Terörist	2	50	-	-	-	-	2	50	4
100 Bin Euro Ödül	9	47,37	4	21,05	2	10,53	4	21,05	19

Saldırıya neden olan kişiyi Bild 53, Taz 28, Zeit 9 ve Süddeutsche 42 defa “Suçlu/Fail” olarak tanımlamıştır. “Şüpheli Suçlu/Fail” ifadesini Bild 6, Taz 4, Zeit 3, Süddeutsche 4 kez tekrarlamıştır. “Saldırgan” kelimesini Bild 40, Taz 5, Zeit 4, Süddeutsche 16 kere, “Şüpheli Suikastçı/Saldırgan” sözcüğünü ise Bild 22, Taz 9, Zeit 12, Süddeutsche 17 kere tekrar etmiştir. Olayın Berlin’de gerçekleşmesi nedeniyle Bild 5, Zeit 4, Taz 1, Süddeutsche 7 kez “Şüpheli Berlin Saldırganı” demiştir. Bild 18, Taz 2, Zeit 1 ve Süddeutsche 5 kez olayla ilişkili “Terörist/Teröristler”; Bild 9, Taz 1 ve Süddeutsche 3 kez “Şüpheli Terörist/Teröristler”; Bild ve Süddeutsche 2 kez “Şüpheli İslamcı Terörist” kelimelerini kullanmıştır. Şüphelinin olay sonrası firar etmesi nedeniyle, yakalanması için Alman güvenlik yetkilileri tarafından 100 Bin Euro ödül vaadinde bulunulmuştu. Bu bilgiye Bild 9, Taz 4, Zeit 2, Süddeutsche 4 kez yer vermiştir.

Tablo 4. Olayla İlişkili Diğer Sözcüklerin Sayısı ve Oranı

Sözcük	Bild		Taz		Zeit		Süddeutsche		Toplam Sayı
	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	
Terör Örgütü	4	36,36	3	27,27	3	27,27	1	9,09	11
IŞİD’le Bağlantı	4	44,44	2	22,22	-	-	3	33,33	9
Cihatçılar / Cihatçı	10	43,48	2	8,70	2	8,70	9	39,13	23
Mülteci Politikası	8	25,00	5	15,63	6	18,75	13	40,63	32
Mülteciler	21	36,21	14	24,14	8	13,79	15	25,86	58
İslamizm Uzmanı	-	-	1	100	-	-	-	-	1
Cihadizm Uzmanı	-	-	-	-	-	-	1	100	1
Terör/ Terörizm/ Anti Terör Uzmanı /Terörizm Araştırmacıları	6	66,67	-	-	1	11,11	2	22,22	9

Saldırıyla ilişkili diğer ifadeler kapsamında “Terör Örgütü” kelimesini Bild 4, Taz ve Zeit 3, Süddeutsche 1 kez kullanmıştır. Ayrıca saldırganın IŞİD militanı olduğunu belirtmek için Bild 4, Taz 2, Süddeutsche 3 kez “IŞİD ile Bağlantı” demiştir. Failin mülteci olması nedeniyle tercih edilen “Mülteci Politikası” kelimesini Bild 8, Taz 5, Zeit 6, Süddeutsche 13 kez, “Mülteciler” kelimesini de Bild 21, Zeit 8, Taz 14, Süddeutsche 15 kez kullanmıştır.

Konuya yönelik dikkat çeken ve İslamofobi'nin yeniden üretilmesine yol açacak nitelikteki “Cihatçı/Cihatçılar” kelimesini Bild 10, Süddeutsche 9, Taz ve Zeit 2 kez tekrarlamıştır. “Terör Uzmanı/ Anti Terör Uzmanı/ Terörizm Uzmanı/ Terörizm Araştırmacıları” ifadesini Bild 6, Zeit 1, Süddeutsche 2, “Cihadizm Uzmanı” ifadesini Süddeutsche 1, “İslamizm Uzmanı” ifadesini de Taz 1 kez kullanmıştır.

3.1.2. 2017 Barselona Saldırısı

İspanya'nın Barselona kentinde, 17 Ağustos 2017 tarihinde, bir kişinin minibüsle kaldırıma çıkarak insanların arasına girmesi sonucunda 14 kişi ölmüş, yüzün üzerinde kişi yaralanmıştır. Olayı IŞİD üstlenmiştir (Bild, 2017).

Tablo 5. Barselona Saldırısı Haber Sayıları

Gazete	Sayı	Oran (%)
Bild	21	9,09
Taz	16	6,93
Zeit	13	5,63
Süddeutsche	181	78,35
Toplam	231	100

Şiddet eylemine ilişkin en çok haberi Süddeutsche (181) gazetesinin paylaştığı anlaşılmıştır. Bild 21, Taz 16 ve Zeit 13 haber yayımlamıştır.

Tablo 6. Olayı Tanımlamaya Yönelik Kullanılan Sözcüklerin Sayısı ve Oranı

Türkçe	Bild		Taz		Zeit		Süddeutsche		Toplam
	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	Sayı
Saldırı/Saldırıları	32	19,05	17	10,12	21	12,50	98	58,33	168
Saldırı/Saldırıları	8	16,00	4	8,00	8	16,00	30	60,00	50
Terör Saldırısı	12	6,74	12	6,74	6	3,37	148	83,15	178
Terör	3	12,50	2	8,33	2	8,33	17	70,83	24
İslamcı Saldırı	1	9,09	2	18,18	-	-	8	72,73	11
IŞİD ¹³	8	34,78	2	8,70	2	8,70	11	47,83	23

Olayı tanımlamaya yönelik ağırlıklı olarak “Saldırı” ya da “Saldırıları”¹⁴ sözcüğü seçilmiştir. Sözcüğü Bild 32, Taz 17, Zeit 21, Süddeutsche ise 98 kere kullanmıştır. Bild 8, Taz 4, Zeit 8, Süddeutsche 30 kez Saldırı/Saldırıları olarak tercüme edilen “Attacke/ Attacken” kelimesini tekrarlamıştır. Bild 12, Taz 12, Zeit 6, Süddeutsche 148 kez “Terör Saldırısı” şeklinde meseleyi tanımlarken, “Terör”¹⁵ sözcüğünü Bild 3, Taz 2, Zeit 2 ve Süddeutsche 17 defa kullanmış; ayrıca Süddeutsche 8, Taz 2, Bild 1 kez “İslamcı Saldırı” demiştir. Olayın IŞİD tarafından üstlenildiğine yönelik Bild 8, Taz ve Zeit 2, Süddeutsche ise 11 cümle kurmuştur.

Tablo 7. Faili Tanımlamaya Yönelik Kullanılan Sözcüklerin Sayısı ve Oranı

Türkçe	Bild		Taz		Zeit		Süddeutsche		Toplam Sayı
	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	
Saldırgan	24	36,92	14	21,54	7	10,77	20	30,77	65
Terörist	4	66,67	-	-	-	-	2	33,33	6
Suçlu/Fail	3	12,00	6	24,00	1	4,00	15	60,00	25
Şüpheli Suçlu/Fail	-	-	1	16,67	2	33,33	3	50,00	6
Şüpheli Saldırgan/ Suikastçı	-	-	-	-	5	35,71	9	64,29	14

Gazeteler, faili genellikle (Bild 24, Taz 14, Zeit 7, Süddeutsche 20) “Saldırgan” şeklinde tanımlamışlardır. “Suçlu/Fail” tanımını Bild 3, Taz 6, Zeit 1 ve Süddeutsche 15 kez yapmıştır. “Şüpheli Suçlu/Fail” sözcüğünü Taz 1, Süddeutsche 3, Zeit 2 ; “Şüpheli Saldırgan/ Suikastçı” sözcüğünü de Zeit 5, Süddeutsche 9 kez tekrarlamıştır. Ayrıca Bild (4) ve Süddeutsche (2) “Terörist” kelimesine haberlerinde yer vermiştir.

Tablo 8. Olayla İlişkili Diğer Sözcüklerin Sayısı ve Oranı

Türkçe	Bild		Taz		Zeit		Süddeutsche		Toplam Sayı
	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	
Cihatçılar / Cihatçı / Cihat / Cihatçılık	6	42,86	5	35,71	-	-	3	21,43	14
İmam	26	25,74	19	18,81	17	16,83	39	38,61	101
Terör Örgütü	27	23,08	15	12,82	16	13,68	59	50,43	117
Şüpheli Terör Örgütü	-	-	1	20,00	1	20,00	3	60,00	5
İslamcı Terör Örgütü	1	16,67	1	16,67	-	-	4	66,67	6
İslamcı Örgüt	1	20,00	1	20,00	1	20,00	2	40,00	5
İslamcı Teröristler	1	50,00	-	-	1	50,00	-	-	2
Şüpheli Teröristler	1	2,27	6	13,64	3	6,82	34	77,27	44
Terörist / Teröristler	42	42,00	11	11,00	4	4,00	43	43,00	100
Terörizm Uzmanı/ Uzmanları	1	8,33	3	25,00	-	-	8	66,67	12

Berlin Noel Pazarı’nda olduğu gibi, Barselona saldırısında da ilişkilendirilen kelimeler arasında “Cihatçılar/Cihatçı/Cihat/Cihatçılık” kelimesi dikkat çekmiştir. Süddeutsche 3, Taz 5, Bild 6 kez bu kelimelere yer verirken, Zeit gazetesinde rastlanmamıştır. Öte yandan, haberlerde saldırının baş şüphelisi olarak bilinen Es-Satty adlı kişinin “İmam” (Bild 26, Taz 19, Zeit 17, Süddeutsche 39) olduğu vurgulanmıştır. Bu manada, zanlının dini kimliğinin öne çıkarılması, olumsuz İslam temsillerine ilişkin önemli bir örnek teşkil etmektedir. Saldırının bir örgüt vasıtasıyla gerçekleştiğini belirtmek üzere “Terör Örgütü” ifadesini Bild 27, Taz 15, Zeit 16, Süddeutsche 59; “Şüpheli Terör Örgütü” ifadesini Taz ve Zeit 1, Süddeutsche 3; “İslamcı Terör Örgütü” ifadesini Bild ve Taz 1, Süddeutsche 4 ve “İslamcı Örgüt” ifadesini Süddeutsche 2, Zeit, Bild ve Taz 1 kez haberde kullanmıştır. Olayı gerçekleştiren kişi ya da kişileri nitelemek için Bild 1, Taz 6, Zeit 3, Süddeutsche 34 kez “Şüpheli Teröristler”; Bild 42, Taz 11, Zeit 4 ve Süddeutsche 43 kez “Terörist/Teröristler”; Bild ve Taz 1 kez “İslamcı Teröristler” kelimelerini tekrar etmiştir. Ayrıca Noel Pazarı olayında da

tekrarlanan “Terörizm Uzmanı/Uzmanları” ifadesini Bild 1, Taz 3, Süddeutsche 8 kez kullanmış, Zeit gazetesinde bu ifade yer almamıştır.

3.1.3. 2019 Christchurch Saldırısı

15 Mart 2019 tarihinde, Yeni Zelanda'nın Christchurch kentinde Brenton Tarrant isimli bir kişi Nur ve Linwood Cami'lerine ateş açmıştır. Cuma namazı sırasında gerçekleşen olayda 51 kişi ölmüş, 49 kişi ise yaralanmıştır (Euronews, 2022).

Tablo 9. Christchurch Saldırısı Haber Sayıları

Gazete	Sayı	Oran (%)
<i>Bild</i>	17	13,28
<i>Taz</i>	18	14,06
<i>Zeit</i>	11	8,59
<i>Süddeutsche</i>	82	64,06
Toplam	128	100

Bu olaya ilişkin Bild 17, Taz 18, Zeit 11 ve Süddeutsche 82 haber yayımlamıştır.

Tablo 10. Olayı Tanımlamaya Yönelik Kullanılan Sözcüklerin Sayısı ve Oranı

Sözcük	<i>Bild</i>		<i>Taz</i>		<i>Zeit</i>		<i>Süddeutsche</i>		<i>Toplam</i> Sayı
	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	
Terör Saldırısı/Terör Saldırıları	4	11,11	12	33,33	9	25,00	11	30,56	36
Saldırı/Saldırı	23	20,54	18	16,07	22	19,64	49	43,75	112
Suikast /Saldırı	9	42,86	8	38,10	2	9,52	2	9,52	21
Camilere Saldırıları	-	-	1	33,33	-	-	2	66,67	3
Cami Saldırıları	2	50,00	-	-	-	-	2	50,00	4
İki Camiye Saldırı/Saldırıları	2	13,33	3	20,00	3	20,00	7	46,67	15
İki Camiye Suikast/Suikastlar	3	10,00	2	6,67	2	6,67	23	76,67	30
İki Camiye Terör Saldırısı	2	22,22	1	11,11	3	33,33	3	33,33	9
İki Camiye Terörist Saldırı	-	-	-	-	-	-	2	100	2
Aşırı Sağcı Terör Saldırısı	-	-	2	-	-	-	-	100	2
Şüpheli Terör Saldırıları/Saldırısı	-	-	1	20,00	-	-	4	80,00	5
İrkçi Terör Eylemi	-	-	1	100	-	-	-	-	1
İrkçi Motivasyonlu Saldırı	-	-	1	16,67	1	16,67	4	66,67	6
İki Camiye Aşırı Sağcı Saldırı	-	-	-	-	-	-	3	100	3
Katliam /Katliamlar	8	42,11	4	21,05	2	10,53	5	26,32	19
İrkçi Motivasyonlu Katliamlar	-	-	-	-	-	-	5	100	5
Cinayet/Cinayetler	3	9,09	9	27,27	5	15,15	16	48,48	33

Christchurch olayını gazeteler genel olarak “Saldırı” ya da “Saldırıları” (Bild 23, Taz 18, Zeit 22, Süddeutsche 49) şeklinde tanımlamıştır. Attentat (aynı zamanda suikast manasına da gelmektedir) sözcüğünü Bild 9, Taz 8, Zeit ve Süddeutsche 2 kere tekrarlamıştır. Bild 4, Taz 12, Zeit 9, Süddeutsche 11 kez olayı “Terör Saldırısı/Saldırıları” olarak nitelendirmiştir. Olayın camileri hedef alması nedeniyle, “Camilere Saldırıları” ifadesini Taz 1 ve Süddeutsche 2 kez; “Cami Saldırıları” ifadesini Süddeutsche 2, Bild 2 kez kullanmıştır. “İki Camiye Saldırı” Bild’de 2, Taz ve Zeit’da 3, Süddeutsche’de 7, aynı anlamdaki “İki Camiye Saldırıları/Suikastlar” ifadesi de Bild’de 3, Zeit ve Taz’da 2, Süddeutsche’de 23 kez geçmiştir. Ayrıca “İki Camiye Terör Saldırısı” ifadesini Bild 2, Zeit 3, Taz 1, Süddeutsche 3; “İki Camiye Terörist Saldırı” ifadesini yalnızca Süddeutsche 2; “Aşırı Sağcı Terör Saldırısı” ifadesini yalnızca Taz 2; “Şüpheli Terör Saldırısı” ifadesini Süddeutsche 4, Taz 1; “İrkçi Terör Eylemi” ifadesini Taz 1; “İrkçi Motivasyonlu Saldırı” ifadesini Taz ve Zeit 1, Süddeutsche 4; “İki Camiye Aşırı Sağcı Saldırı” ifadesini Süddeutsche 3 kez tekrar etmiştir. Ayrıca olayı cinayete eşitleyen sözcüklere de yer verilmiştir. Bild 8, Taz 4, Zeit 2, Süddeutsche 5 kez “Katliam/Katliamlar”; Süddeutsche 5 kez “İrkçi Motivasyonlu Katliamlar” ve Bild 3, Zeit 5, Taz 9 ve Süddeutsche 16 kez “Cinayet/Cinayetler” sözcükleriyle olayı tanımlamıştır.

Tablo 11. Faili Tanımlamaya Yönelik Kullanılan Sözcüklerin Sayısı ve Oranı

Sözcük	Bild		Taz		Zeit		Süddeutsche		Toplam Sayı
	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	
Saldırgan	20	31,75	16	25,40	5	7,94	22	34,92	63
Saldırgan (Angreifer)	6	25,00	6	25,00	3	12,50	9	37,50	24
Aşırı Sağcı Saldırgan	1	50,00	-	-	1	50,00	-	-	2
Suçlu /Fail	10	23,26	10	23,26	7	16,28	16	37,21	43
Aşırı Sağcı Suçlu	-	-	3	75,00	-	-	1	25,00	4
Terörist	10	76,92	3	23,08	-	-	-	-	13
Sağcı Terörist	1	50,00	1	50,00	-	-	-	-	2
Şüpheli Aşırı Sağcı Terörist	-	-	-	-	-	-	2	100	2
Aşırı Sağcı Şüpheli	-	-	2	100	-	-	-	-	2
Şüpheli Suikastçı /Saldırgan	2	9,09	6	27,27	5	22,73	9	40,91	22

Fail, ağırlıklı olarak “Saldırgan” (Bild 20, Taz 16, Zeit 5, Süddeutsche 22) şeklinde nitelendirilmiştir. “Angreifer” biçiminde de yazılan “Saldırgan” kelimesini Bild ve Taz 6, Zeit 3, Süddeutsche 9; “Aşırı Sağcı Saldırgan” kelimesini Bild ve Zeit 1 kez kullanmıştır. “Suçlu/Fail” sözcüğüne Bild 10, Taz 10, Zeit 7, Süddeutsche 16 kez yer vermiştir. “Aşırı Sağcı Suçlu” ifadesini Taz 3, Süddeutsche 1; “Terörist” kelimesini Bild 10, Taz 3; “Sağcı Terörist” ifadesini Bild ve Taz 1; “Şüpheli Aşırı Sağcı Terörist” ifadesini Süddeutsche 2; “Aşırı Sağcı Şüpheli” ifadesini Taz 2 ve “Şüpheli Saldırgan” ifadesini Bild 2, Zeit 5, Taz 6 ve Süddeutsche 9 kez tekrarlamıştır.

Tablo 12. Olayla İlişkili Diğer Sözcüklerin Sayısı ve Oranı

Sözcük	Bild		Taz		Zeit		Süddeutsche		Toplam Sayı
	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	
Silah Kanunları	6	19,35	8	25,81	6	19,35	11	35,48	31
Silah Yasası	8	44,44	2	11,11	3	16,67	5	27,78	18

Terör Uzmanı	-	-	1	100	-	-	-	-	1
Terörizm Uzmanı	-	-	1	50,00	-	-	1	50,00	2

Saldırganın ruhsatlı silahıyla eylemini gerçekleştirmiş olması nedeniyle olayla ilişkili kelimeler, Yeni Zelanda Hükümeti'nin silah yasası tartışmalarına işaret etmektedir. Bu bağlamda Bild 6, Taz 8, Zeit 6, Süddeutsche 11 kez "Silah Kanunları" ifadesini tekrarlamıştır. Yine Bild 8, Zeit 3, Taz 2, Süddeutsche 5 kez "Silah Yasası" kelimesine yer vermiştir. Ayrıca "Terör" ya da "Terörizm Uzmanı" ifadelerine de Süddeutsche'de 1, Taz'da 2 defa rastlanmıştır.

3.1.4. 2020 Hanau Saldırısı

2020 yılında Almanya'nın Hanau kentinde Tobias Ratjhan isimli bir kişi, iki nargile kafeye silahla saldırmış, dokuz göçmenin yaşamını yitirmesine neden olan saldırının ardından annesini ve kendisini de öldürmüştür (Bild, 2020).

Tablo 13. Hanau Saldırısı Haber Sayıları

Gazete	Sayı	Oran (%)
Bild	30	6,44
Taz	32	6,87
Zeit	22	4,72
Süddeutsche	382	81,97
Toplam	466	100

Bu şiddet eylemiyle ilgili en fazla haberi Süddeutsche (382) paylaşmıştır. Diğer gazetelerin haber sayıları arasında bariz bir fark bulunmamaktadır. Sırasıyla Taz 32, Bild 30 ve Zeit 22 haber yayımlamıştır.

Tablo 14. Olayı Tanımlamaya Yönelik Kullanılan Sözcüklerin Sayısı ve Oranı

Sözcük	Bild		Taz		Zeit		Süddeutsche		Toplam Sayı
	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	
Hanua'da Saldırı/ Hanau Saldırısı	6	5,50	14	12,84	14	12,84	75	68,81	109
Saldırı/Suikast	2	7,69	8	30,77	5	19,23	11	42,31	26
Hanau'da Şiddet Eylemi/ Şiddet Eylemleri	9	7,38	5	4,10	2	1,64	106	86,89	122
Hanau'da Terör/ Hanau Terörü	3	50,00	-	-	-	-	3	50,00	6
Terör Saldırısı	3	20,00	5	33,33	-	-	7	46,67	15
İrkçi Terör Saldırısı/ İrkçi Gündümlü Terör Saldırısı	1	14,29	-	-	-	-	6	85,71	7
Aşırı Sağcı Terör/Terör Saldırısı	-	-	2	33,33	-	-	4	66,67	6
Sağcı Saldırı	-	-	2	100	-	-	-	-	2
Radikal Sağcı Saldırı	2	100	-	-	-	-	-	-	2
Aşırı Sağcı Saldırı	2	28,57	2	28,57	1	14,29	2	28,57	7
Sağcı Terör Saldırısı	-	-	2	100	-	-	-	-	2

İrkçi Saldırı	2	10,00	6	30,00	3	15,00	9	45,00	20
İrkçi Gündümlü Saldırı	1	12,50	1	12,50	3	37,50	3	37,50	8
Şüpheli İrkçi Saldırı	1	2,78	-	-	1	2,78	34	94,44	36
Şüpheli Aşırı Sağcı Saldırı	-	-	-	-	-	-	7	100	7
Şüpheli İrkçi Gündümlü Saldırı	-	-	1	4,17	-	-	23	95,83	24

Gazeteler, olay için “Hanau’da/Hanau’ya Saldırı” kelimesini (Bild 6, Taz 14, Zeit 14 ve Süddeutsche 75) tercih etmişlerdir. “Saldırı” anlamındaki bir başka sözcüğü (Attentat) Bild 2, Taz 8, Zeit 5, Süddeutsche 11 kez tekrarlamıştır. “Hanau’da Terör” sözcüğünü Bild ve Süddeutsche 3 kere kullanmıştır. Bild 3, Taz 5, Süddeutsche 7 kez “Terör Saldırısı” demiştir. Bild 9, Taz 5, Zeit 2 ve Süddeutsche 106 kez olayı “Şiddet Eylemi¹⁶” olarak nitelendirmiştir. Öte yandan, saldırının ırkçı ya da aşırı sağcı saiklerle yapıldığını anlatan sözcelere başvurulmuştur. Bild 1, Süddeutsche 6 kez “İrkçi Terör Saldırısı/ İrkçi Gündümlü Terör Saldırısı”; Taz 2, Süddeutsche 4 kez “Aşırı Sağcı Terör/ Aşırı Sağcı Terör Saldırısı”; Taz 2 kez “Sağcı Terör Saldırısı” ve “Sağcı Saldırı”; Bild 2 kez “Radikal Sağcı Saldırı”; Bild, Taz ve Süddeutsche 2, Zeit 1 kez “Aşırı Sağcı Saldırı”; Bild 2, Taz 6, Zeit 3, Süddeutsche 9 kez “İrkçi Saldırı”; Bild ve Taz 1, Zeit 3, Süddeutsche 3 kez “İrkçi Gündümlü Saldırı”; Bild ve Zeit 1, Süddeutsche 34 kez “Şüpheli İrkçi Saldırı”; Süddeutsche 7 kez “Şüpheli Aşırı Sağcı Saldırı” ve Taz 1, Süddeutsche 23 kez “Şüpheli İrkçi Gündümlü Saldırı” ifadelerini kullanmıştır.

Tablo 15. Faili Tanımlamaya Yönelik Kullanılan Sözcüklerin Sayısı ve Oranı

Sözcük	Bild		Taz		Zeit		Süddeutsche		Toplam Sayı
	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	
Suçlu/Fail	11	8,59	23	17,97	12	9,38	82	64,06	128
Şüpheli Suçlu	1	1,05	7	7,37	14	14,74	73	76,84	95
Saldırgan	-	-	6	35,29	1	5,88	10	58,82	17
Şüpheli Saldırgan	-	-	1	11,11	2	22,22	6	66,67	9
Spor Atıcısı/Nişancı	4	5,19	5	6,49	4	5,19	64	83,12	77
Psikolojik Hastalık/ Problem	2	3,57	3	5,36	4	7,14	47	83,93	56
İrkçi Eğilim/Motivasyon	1	1,69	3	5,08	2	3,39	53	89,83	59

Fail hakkında, “Suçlu/Fail” sözcüğünü Bild 11, Taz 23, Zeit 12, Süddeutsche 82 kere tekrar etmiştir. “Şüpheli Suçlu” tamlamasını Bild 1, Taz 7, Zeit 14, Süddeutsche 73 kez tekrar ederken, “Saldırgan” kelimesini Süddeutsche 10, Taz 6, Zeit 1 kez kullanmış, Bild gazetesi buna yer vermemiştir. “Şüpheli Saldırgan” ifadesini de Taz 1, Zeit 2, Süddeutsche 6 kez tekrarlamıştır. Failin spor amaçlı atış yapması sebebiyle “Spor Atıcısı (Nişancı)” tanımlamasını Bild 4, Taz 5, Zeit 4, Süddeutsche 64 kez yaparken, ırkçı güdümlerle hareket ettiğini belirtmek için ise Bild 1, Taz 3, Zeit 2, Süddeutsche 53 kez “İrkçi Eğilim /Motivasyon” ifadesini paylaşmıştır. Akıl hastası ya da psikolojik sorunlu bir olduğunu vurgulamak için de Bild 2, Taz 3 Zeit 4 ve Süddeutsche 47 kez “Psikolojik Hastalık/ Problem” ifadesine yer vermiştir.

Tablo 16. Olayla İlişkili Diğer Sözcüklerin Sayısı ve Oranı

Sözcük	Bild		Taz		Zeit		Süddeutsche		Toplam
	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	Sayı
Göç Geçmişi (Hikayesi) Olan İnsanlar	-	-	13	29,55	3	6,82	28	63,64	44
Göç Geçmişi	2	9,52	3	14,29	1	4,76	15	71,43	21
Yabancı Kökenli İnsanlar	2	1,94	1	0,97	3	2,91	97	94,17	103
Silah Yasası	1	2,17	6	13,04	6	13,04	33	71,74	46
Aşırılık Uzmanı	-	-	1	33,33	-	-	2	66,67	3
Aşırı Sağcılık Araştırmacıları	-	-	1	25,00	-	-	3	75,00	4
Terör Uzmanı	1	100	-	-	-	-	-	-	1
İslam ve Irkçılık Uzmanı	-	-	1	100	-	-	-	-	1

Olayın kurbanlarının göçmen kökenli olması sebebiyle Taz 13, Zeit 3, Süddeutsche 28 kez “Göç Geçmişi Olan İnsanlar”; Bild 2, Taz 3, Zeit 1, Süddeutsche 15 kez “Göç Geçmişi”; Bild 2, Taz 1, Zeit 3 ve Süddeutsche 97 kez “Yabancı Kökenli İnsanlar” şeklinde tanımlama yapmıştır. Failin saldırıyı ruhsatlı silahıyla gerçekleştirmesi üzerine çıkan tartışmalardan mütevellit Bild 1, Taz 6, Zeit 6 ve Süddeutsche 33 defa “Silah Kanunu” ifadesini kullanmıştır. Son olarak özellikle İkinci Dünya Savaşı sonrası ırkçılık ve aşırı sağ noktasında hassas bir konum teşkil eden Almanya için tehlikeli görülen bu kavramlar ekseninde vuku bulan saldırıya ilişkin Taz 1, Süddeutsche 2 kez “Aşırılık Uzmanı” ve Taz 1, Süddeutsche 3 kez “Aşırı Sağcılık Araştırmacıları” ifadelerine yer vermiştir. Ayrıca “Terör Uzmanı” Bild gazetesinin haberinde 1 kez geçmiştir. Taz gazetesinde 1 kere geçen ancak saldırı mağdurunun Müslüman ve göçmenler olmasına rağmen üzerinde araştırma yapılması gereken bir tehlikeyi işaret eden “İslam ve Irkçılık Uzmanları” ifadesinin kullanılmasıysa, *mağdur bile olsa* tehlikeli Müslüman imajını pekiştirmeye yönelik yaklaşımların olduğunu düşündürmüştür.

3.2. Söylem Analizi Bulguları

3.2.1. 2016 Berlin Noel Pazarı Saldırısı

Berlin Noel Pazarı saldırısına ilişkin Bild ve Taz gazetesinin 22 Aralık 2016, Süddeutsche gazetesinin 23 Aralık 2016 ve Zeit gazetesinin 24 Aralık 2016 tarihli haberleri örneklem olarak seçilmiştir. Bild, infografikler yoluyla anlatmak üzere çerçevelediği haberi “Diğer” kategorisinin “Hikâye Anlatımı” alt kategorisinde¹⁷ sunmuştur (Bild, 2016). Süddeutsche, genellikle anlık, rutin haberleri yayımladığı “Panorama” kategorisinde paylaşıırken (Süddeutsche, 2016), Taz siyasi isimlerin ve güvenlik yetkililerinin açıklamalarının olduğu haberi “Politika” kategorisinden vermiştir (Litschko, 2016). Zeit ise habere “Toplum” kategorisinde yer vermiştir (Zeit Online, 2016).

3.2.1.1. Makro Yapısal Çözümleme

Tematik Yapı/ Başlıklar

Berlin Noel Pazarı olayına yönelik Bild gazetesi “Berlin’de IŞİD Saldırısı” ana başlığını ve “Bild Infografiklerle Açıklıyor” üst başlığını kullanırken, spotta saldırının işleniş şekline ve saldırgana dair kısa bilgiler aktarmış, “Amri’nin Milano’daki Sonu” ara başlığıyla metnin devamında failin akıbetiyle ilgili bildirimde bulunmuştur. İkinci ara başlıkta da “Bir Yılda 5 Saldırı” ifadesine yer vermiştir.

Süddeutsche gazetesi, enformasyon eksiltimi yaptığı “Berlin’deki Yanlış Şüpheli: ‘Metroya Yetişmek İstedim’ ” ana başlığı ve “Noel Pazarına Saldırı” üst başlığını kullanmıştır. Başlıklar,

haberlin spotundaki *Navid. B isimli kişinin Berlin saldırısının zanlısı sanıldığını* aktaran cümle ile değerlendirildiğinde anlam kazanmaktadır.

Taz gazetesi, saldırının ardından üç gün geçmesine rağmen failin yakalanamamış olduğunu eleştirmek üzere “Berlin Saldırısının Ardından Soruşturmalar” üst başlığı ve “Ne Fiyasko Ama” ana başlığını atmıştır. “Bu Mümkün Değil” ve “İyimserlik Olmadan Olmaz” ara başlıklarını da kullanan gazete, tüm başlıklarda enformasyon eksiltimine gitmiştir.

Zeit gazetesinden seçilen haberde, “Tunus Polisi 3 Kişiyi Tutukladı” ana başlığı ve “Berlin’de Saldırı” üst başlığı kullanılmıştır. Başlıklar, habere ilişkin yeterli enformasyon sağlamamaktadır. Öte yandan spotta, *Tunuslu yetkililerin Amri’yle bağlantılı olduğunu düşündükleri bir terör örgütünü ortaya çıkardıklarını* söyleyen cümle, başlığı tamamlamakta ve haber metni hakkında bilgi vermektedir.

Tematik Yapı/Haber Girişleri ve Olayın Sunumu

Bild gazetesi, görsellere başvurarak haberi kurmuştur. Süddeutsche gazetesinden seçilen haber, Pakistanlı bir mültecinin saldırının sorumlusu sanılarak tutuklanmasını ele almaktadır. Haberde, yanlışlıkla tutuklanan Navid B. isimli şahsın verdiği röportajdan kesitler yer almaktadır. Girişte, saldırıda ölü ve yaralılar ile ilgili bilgilerin yanı sıra failin hala yakalanamamış olduğundan bahseden Taz gazetesi, sansasyonel ifadelerle metni çerçevelemiştir. Zeit gazetesinden seçilen haber, Tunus’ta olayla ilgili soruşturmalar yapıldığı bilgisiyle başlamıştır. Haberde, Tunuslu zanlı Anis Amri’nin ve akrabalarının bir terör örgütünün parçası olduğundan da bahsedilmiştir.

Şematik Yapı/Ardalan ve Bağlam

Bild, ardalan bilgisi kapsamında failin mülteci olduğuna, daha önce İtalya’da hapis yattığına, Berlin’de de çeşitli suçlara (şiddet ve uyuşturucu) karıştığına değinmiştir. Ayrıca saldırı öncesinde bir güvenlik kamerasında defalarca bir cami derneğinin önünde görüntülediği bilgisini paylaşan gazete, hem failin zaten şiddet taraftarı bir mülteci hem de Müslüman olduğuna dikkat çekmiştir. Haber, mültecilik-İslamiyet ve terör arasında bir bağlam oluşturmaya çalışan alt metinler içermektedir.

Süddeutsche, saldırının sorumlusu olabileceği şüphesiyle bir kişinin yanlışlıkla tutuklandığını aktarmıştır. Bu kişinin Pakistanlı bir mülteci olduğu ardalan bilgisini paylaşmıştır. Almanya’nın –o dönem için- tartışma konularından mülteci sorununa gönderme yapan bu bilgi, mültecilerin suç tehlikesi taşıdığına işaret eden basmakalıp yargıları haber yoluyla yeniden üretmek üzere kullanılmış gibi görünmektedir.

Taz gazetesi de failin, mülteci olarak geldiğinden bu yana tehlike arz ettiğini ve Berlin Başsavcılığı’ndan edindikleri verilere göre Amri’nin muhtemelen bir saldırı yapmak amacıyla silah almak için hırsızlık planladığı bilgisini paylaşarak, sabıkalı ve suç potansiyeli taşıyan biri olduğunu kanıtlamaya çalışmıştır. İlaveten bu şekilde suç ve mültecilik arasındaki bağlamı yeniden üretmiştir.

Zeit, failin aile üyeleri hakkında ardalan bilgileri kullanmıştır. Buna göre Amri’nin yeğeni de - aynı zamanda tutuklanan kişilerden biri- örgüt üyesi, ailesinin yaşadığı şehir de selefi tehlikesinin yoğun olduğu Kayravan şehridir. Bu bilgi ile failin akrabalarının da yasadışı işlerle uğraşan tehlikeli kimseler olduğuna işaret edilmiştir. Buradan hareketle fail, Almanya’ya bir zorunluluk, gezi, eğitim vb. nedenlerle değil, şiddet eylemi planları dahilinde gelen bir mültecidir. Bu tür bir okumayla, yine mülteciliğin terör ile bağlantılandırıldığını görmek mümkündür.

3.2.1.2. Mikro Yapısal Çözümleme

Sentaktik Çözümleme

Bild gazetesinin haberinde, genel itibariyle karmaşık bir dil kullanılmıştır. Süddeutsche genel olarak haberde anlaşılır, doğrudan ve dolaylı aktarımların bir arada olduğu, yorum içermeyen, basit yapıları cümleler kurmuştur. Taz gazetesi, metni etken ve edilgen yapıları cümlelerin bir arada bulunduğu, uzun ve karmaşık bir anlatımla oluşturmuştur. Zeit gazetesinin ise genel olarak kısa ve tanımlayıcı cümlelerle, basit bir dil kullandığı söylenebilir.

Bölgesel Uyum

Bild gazetesi, Berlin Noel Pazarı olayıyla aynı yıla denk gelen Fransa/Nice saldırısının da IŞİD tarafından gerçekleştirildiğini, bu saldırıda da insanların üzerine kamyon sürerek öldürmeyi hedefleyen bir yöntem kullanıldığını söylemiştir. Bu anlamda, saldırının failinin IŞİD üyesi olabileceğine işaret edilmiştir. İki saldırı arasında işlevsel bir bağ kurmak hedeflenmiş gibi görünmektedir. Öte yandan gazete “İslamcı Motivasyonlu Saldırıları” başlıklı bir infografikle Almanya’daki Müslüman tehdidinin süreğenliğini istatistikî veriler ortaya koyarak rasyonelleştirmeye çalışmıştır.

Süddeutsche, hızlı hareketleri nedeniyle kaçıyormuş gibi görünen, esasında metroya yetişmeye çalışan bir “mültecinin” yanlışlıkla tutuklandığını ele aldığı haberde, muhtemelen görüntüsü nedeniyle “yabancı”, davranışı nedeniyle de “tehdit uyandıran bir kişi olması” sonucu gözaltına alınmasını nedenselleştirmeye çalışmıştır. Haber, Navid B. isimli bu kişinin mağduriyetini ortaya koymaya çalışıyor gibi görünmekle beraber, mültecileri suç potansiyeli taşıyan kişiler olarak telakki etme, bu yönüyle Ortadoğulu ve Müslüman insanları bu basmakalıp yargıların içine hapsetme açısından önemli göndermeler içermektedir.

Taz, Anis Amri’nin daha önceden takip edildiğini ancak bir süre sonra izinin kaybedildiğini, bu güvenlik açığı nedeniyle saldırı yaşandığını ima etmiş ve saldırıyla arasında bir neden-sonuç ilişkisi kurmuştur. Ayrıca habere, Polis ve Anayasanın Korunması Teşkilatı’ndan aktardığı “Almanya’da 549 İslamcı Tehlike” bilgisini ekleyen Taz, saldırıyı İslamofobik bir düzleme oturtmak suretiyle, anti-İslamist düşünceleri akılcılaştırmaya çalışmıştır.

Zeit gazetesi, saldırıyla ilişkili olan diğer şüphelilerin Tunus’ta yakalandığı bilgisini paylaşmıştır. Derin ve eleştirel bir okuma ile haberin, yaygın inanışın İslamiyet olduğu bu Ortadoğu ülkesinin terör olaylarının membaı olduğuna yönelik göndermeler içerdiği sonucunu çıkarmak mümkündür.

3.2.2. 2017 Barselona Saldırısı

Barselona saldırısına ilişkin Bild gazetesinden 18 Ağustos 2017, Süddeutsche gazetesinden 22 Ağustos 2017, Taz gazetesinden 21 Ağustos 2017 ve Zeit gazetesinden 23 Ağustos 2017 tarihli haberler seçilmiştir. Bild, haberi genellikle günlük rutin haberleri paylaştığı “Haberler” kategorisinden sunmuştur (Bild, 2017). Süddeutsche, saldırı faillerinin mahkemedeki yargılama sürecinden bahsettiği haberi aynı zamanda siyasi bir değer atfettiğini düşündürecek şekilde “Politika” kategorisinden yayımlamıştır (Süddeutsche, 2017). Taz gazetesi Müslüman eylemcileri konu aldığı, İspanyol sağcı bir siyasetçiye de yer verdiği haberi “Politika” kategorisinde paylaşmıştır (Pauli, 2017). Zeit, saldırı şüphelisi bir imamın sınır dışı edilmesine ilişkin mahkeme kararına odaklandığı haberi “Politika” kategorisinden paylaşmıştır (Zeit Online, 2017).

3.2.2.1. Makro Yapısal Çözümleme

Tematik Yapı/Başlıklar

Bild gazetesi “Barselona Terörüne Karşı Büyük Alkış” üst başlığında ve “Korkmuyoruz” şeklindeki sansasyonel ana başlıkta enfomasyon eksiltimine gitmiştir. Başlıkların, özellikle “Korkmuyoruz” başlığının son derece sansasyonel olmakla beraber, okuyucuyu meraklandırma amacı gütmüş olması da mümkündür. “Barselona Teröre Meydan Okuyor” şeklinde yine haber metniyle birlikte anlam kazanan ve iyi-kötü dikotomisi kuran ara başlık, *terör ve teröre karşı savaşıyan vatanseverleri* işaret etmektedir.

Süddeutsche gazetesi “İspanya’da Terör” üst başlığı ile “Barselona Saldırganları Turistik Yerlere Saldırıları Planladı” ana başlığında enfomasyon eksiltimine gitmiştir. Yine de haberle ilgili duyurum yapmaktadır. Ara başlıktaki “İmam Es-Satyy’nin Gençleri Radikalleştirdiği Söyleniyor” biçimindeki sansasyonel cümle ise İslamiyet’te önemli bir figür olan imamları ve dolayısıyla Müslümanlığı terörizm ve radikallikle eşleştirmeye yönelik imalar içermektedir.

Taz gazetesi “Barselona Saldırılarından Sonra Müslümanlar” üst başlığında ve “Barış İçin Kucaklaşmalar” ana başlığında olaya ilişkin yeterli enfomasyon sağlamamakla beraber, teröre karşı Müslümanlar tarafından verilen bir mücadele olduğuna işaret etmiştir. Öte yandan haberde yer alan sağcı siyasetçinin düşüncelerini sunmak üzere “Yeni Sağcı İrkçılık” ara başlığını, İspanya’da bir İslam tehdidi olduğunu vurgulamak üzere de “Katalonya’da Çok Sayıda Selefi” ikinci ara başlığını kullanmıştır.

Zeit “Barselona’da Saldırı” üst başlığını ve “Hâkim İmam Es Satty’nin Sınır Dışı Edilmesini Durdurdu” ana başlığını kullandığı haberin spotunda, terör örgütü lideri olarak anılan bu kişinin sınır dışı edilmesine yönelik adım atıldığı, ancak o an için gerekli görülmediği bilgilerini aktarmıştır. Bu meyanda başlık, spotla birlikte okunmak suretiyle habere ilişkin enfomasyon içermektedir. Ayrıca “Polis Destekçi Ağı Aramaya Devam Ediyor” ara başlığı da tek başına bir anlam taşımamakta, fakat saldırının bir örgüt tarafından gerçekleştirildiği duyurumunu yapmaktadır.

Tematik Yapı/Haber Girişleri ve Olayın Sunumu

Bild gazetesi haberin girişinde, binlerce insanın Barselona’daki terör saldırısı karşısındaki öfkeyi yüksek sesle duyurduğu protesto gösterisi sırasında, saldırıda hayatını kaybedenler için saygı duruşunda bulunulduğu gibi bilgilerle olayı dramatize etmiştir. Terör eylemine karşı protestoyu konu edinen haberin girişinde olay, açıkça anlaşılmaktadır. Haberin devamında yine İspanya’daki öfke ve endişeleri belirten söylemlere yer verilmiştir.

Süddeutsche girişte, saldırıdan sonra gözaltına alınan ve mahkemeye çıkarılan dört şüpheliden birinin yargılama esnasında ülkedeki başka yerlere de saldırı planlandığını itiraf ettiğini söylemiştir. Devamında, Alcanar’daki İslamcı örgüt tarafından kullanılmak üzere saklandığı iddia edilen çok sayıda patlayıcı maddenin tespit edildiği bir patlama sonucu bu planların bozulduğunu ifade eden cümlelerle sıralı, neden sonuç ilişkisini ortaya koyacak biçimde haberi kurgulamıştır.

Taz, İspanya’daki Müslümanların saldırıyı protesto ettiklerini paylaştığı haberin girişinde, haber fotoğrafında da yer alan “Ben Müslümanım, terörist değilim” yazılı büyük bir pankarttaki yazıyı ve yazan kişinin hareketlerini detaylandırarak, hikayeletirmeye dayanan bir üslup kullanmıştır. Haberin devamında Sağcı Ulusal Parti Madrid Belediye Üyesi Pablo Rodríguez’in sözlerini de Yeni Sağcı İrkçilik başlığı altında aktarmıştır. Öte yandan, İspanya’daki camilerde radikalizm tehdidi olduğun ve yine başka bir Müslüman temsilcinin sözlerini ele alarak, saldırı ve sonrasındaki tepkileri detaylandırmıştır.

Zeit gazetesi, saldırının arkasında olduğu düşünülen İmam Es-Satty’nin daha önceden sınır dışı edilmesi gerekirken, İspanya’daki bir mahkemede kararın reddedilmesini eleştiren bir giriş

yapmıştır. Haberin gövdesinde olayın ayrıntılarını, saldırıda ölen ve yaralananları ve imamla ilgili bilgileri paylaşmıştır.

Şematik Yapı/Ardalan Bilgisi ve Bağlam

Bild, Katalan Gazetesi La Vanguardia'dan, her şeye rağmen Avrupalı değerlerin korunmasına yönelik söylemleri alıntılarken, saldırıyla beraber İspanya'daki 'yüceltilen değerlerin' aşınmaya başladığı ve sebebinin Müslümanlar olduğunu ima eden bir çerçeve çizmiştir. İspanya Kralı, Başbakan, siyasetçiler, hükümet yetkilileri ve binlerce insanın teröristlerle yüzleşmek için sokaklara döküldüğü bilgisini veren gazete, haberi etki-tepki çerçevesine yerleştirmiştir.

Süddeutsche, yargılanan bir şüphelinin sözlerini alıntılamıştır. Şüpheli, *olayın arkasındaki örgüt ve lider İmam Es-Satty tarafından başka saldırılar planlandığını, bunların Barcelona'nın önemli turistik merkezlerine ve kiliselere yönelik olduğunu* itiraf etmiştir. Habere en popüler turizm noktalarından olan Sagrada Familia'nın görseli eklenmiştir. Bu da tarihi kiliseler, katedraller gibi Hristiyan ibadethanelerine saldırı yapma niyetinde olan Müslüman terör örgütü üyelerinden kaynaklı bir tehdidin sürdüğüne ortaya koymak için eklendiğini düşündürmektedir.

Taz gazetesi, Katalonya İslam Kültür Merkezi yetkilisinin "Müslümanlığın şiddet ve barbarlığından en çok zarar görenlerin yine Müslümanlar olduğu" cümlesine yer vererek, esasen İslamiyet ve şiddet arasında bir bağ olduğunu vurgulamıştır. Bunu destekleyen "İçişleri Bakanlığı 250 adet caminin 80'ini radikal olarak sınıflandırıyor. Bu sayı iki yıl önce 50 idi" cümlesi ile sayısal verileri de kullanarak öncesi-sonrası bağı kurmuştur.

Zeit gazetesinin haberinde, saldırının baş sorumlusu olduğu düşünülen İmam'ın, daha önce uyuşturucu kaçakçılığı yaptığı ve bu nedenle yargılanarak sınır dışı edilmesinin tartışıldığından bahsedilmiştir. Bu bağlamda 2015 yılındaki yargılama sürecine ilişkin arka plan bilgileri paylaşılmıştır. Ancak Es-Satty sınır dışı edilememiştir. Buna uyuşturucu kaçakçısı olduğu bilgisi eklendiğinde, suç potansiyeli bulunan kişi ve Barcelona saldırısı arasında bağ kurulmaya çalışıldığı anlaşılmaktadır.

3.2.2.2. Mikro Yapısal Çözümleme

Sentaktik Çözümleme

Bild gazetesinin haberi, okuyucunun duygularına seslenen, kısa, anlaşılır ancak dramatik cümleler içermektedir. Süddeutsche, -di'li geçmiş zaman yüklemli taşıyan, genellikle edilgen cümlelerden oluşan, basit yapılı ve anlaşılır bir haber dili kullanmıştır. Taz gazetesi uzun, doğrudan ve dolaylı aktarımların aynı paragrafta ve çok sayıda olduğu, karmaşık yapılı cümlelerle metni sunmuştur. Zeit gazetesi de haberde kısa ve basit yapılı cümleler kurmuştur.

Bölgesel Uyum

Bild gazetesinin, eylemi protesto eden insanları öne çıkardığı haberi, teröre karşı meydan okuyan, ülkesini savunan *kahramanlar* ve *kötü adamlar* arasındaki zıtlık ilişkisi etrafında şekillenmiştir.

Süddeutsche gazetesinin işlevsel uyum taşıyan haberinde gençleri radikalleştirdiği iddia edilen ve bu anlamda saldırının esas sorumlusu olarak lanse edilen İmam Es-Satty'den ve mahkemede yargılanan faillerden birinin başka saldırılar planladığı itirafından bahsedilmiş, ayrıca terör örgütünün konuşlandığı binada patlama yaşanması sonucunda İmam'ın öldüğü bilgileri aktararak konu açılımı yapılmıştır.

Taz gazetesi karşıtlık ekseninde kurduğu haberde, İspanya'da yaşayan Müslümanların anti terör eylemi, İspanya'daki Sağcı Belediye Meclis Üyesinin sözleri ve başka bir Müslüman örgütün temsilcisinin ifadelerine yer vermiştir. Terör uzmanlarının sayısal verilerle İspanya'daki camilerde

son yıllarda radikalizme yönelmelerini konu edinen gazete, radikal İslam endişesinin yalnızca bugünü ve dünü değil, geleceği de ilgilendiren bir tehdit olduğuna işaret etmiştir.

Zeit, saldırıyı düzenlediğinden şüphe edilen İmam Es-Satty'nin yasadışı faaliyetlerle anılan suç geçmişi olmasından mütevellit daha önce sınır dışı edilmesinin konu edildiğini, fakat bu kararın uygulanmasının saldırıya yol açtığını ima ederek olayı neden-sonuç ilişkisi içinde değerlendirmiştir. Es-Satty'nin başka bir terör eylemi planladığı sırada bir patlama sonucu öldüğü bilgisiyle de ardışık bir ilişki kurmuştur.

3.2.3. 2019 Christchurch Saldırısı

Christchurch olayıyla ilgili 16 Mart 2019 tarihli haberler örneklem olarak seçilmiştir. Bild gazetesi, failin yaşamı ile ilgili bilgileri öne çıkardığı haberi “Haberler” kategorisinden yayınlamıştır (Bild, 2019). Süddeutsche ve Taz haberi, silah yasası tartışmaları ve Yeni Zelanda Başbakanı Jacinda Ardern'in ifadelerinden oluştuğu için “Politika” kategorisinde, Zeit gazetesi ise rutin haberlere yer verdiği “Toplum” kategorisinde paylaşmıştır (Süddeutsche, 2019; Walterlin, 2019; Zeit Online, 2019).

3.2.3.1. Makro Yapısal Çözümleme

Tematik Yapı/Başlıklar

Bild'in üst başlıktaki “Yeni Zelanda Saldırganı” bildirimiyile anlam kazanan “Seyahatleri Onu Terörist Mi Yaptı?” ana başlığında ve “Avrupa’da Radikalleşti Mi?” ara başlığında enformasyon eksiltimi yapılmıştır. Soru içeren başlıklar, aslında normal bir kişi olan failin radikal eyleminin nedenlerine ilişkin bir araştırma yapıldığını ifade etmektedir.

Süddeutsche gazetesinin, Yeni Zelanda Başbakanı Ardern'in saldırıyla ilgili bilgilerin artmasıyla yaptığı açıklamadan; “Şüpheli Saldırılarına Devam Etmek İstedi” sözünü tırnak içine almadan kullandığı, öte yandan saldırıya devam etmek istemesine karşın bu eylemin bertaraf edildiğine gönderme yapan ana başlığı enformasyon eksiltimi içermektedir. Başlık, üst başlıktaki “Yeni Zelanda’da Saldırı” ifadesiyle birlikte anlam kazanmıştır.

Taz gazetesi, “‘Canavar’ Cinayetle Yargılanıyor” şeklinde yorum içeren ancak enformasyon eksiltimi olan sansasyonel bir ana başlık kullanmıştır. “Yeni Zelanda’da Aşırı Sağcı Terör” üst başlığı ve ana başlık öznel ifadeler içermektedir. Spot başlık, haberin konusu özetlemektedir. “Bir Şüpheli Serbest Bırakıldı” ve “Yeni Zelanda Toplumuna İyi Entegre Olmuş” şeklinde haber metniyle okunduğunda anlaşılabilir olacak ara başlıklar da atılmıştır. Son olarak “Spor Eğitmeni Tarrant” şeklinde sloganvari üçüncü ara başlık ile okuyucunun ilgisini çekmek amaçlanmıştır.

Zeit, “Christchurch” üst başlığı ve “Polis Başka Bir Saldırı Kurbanı Buldu” ana başlığında enformasyon eksiltimi yapmıştır. Spot başlıkta haberi özetlerken, Başbakan Ardern'in; “Kesinlikle Saldırısına Devam Etmeye Niyetliydi” ve saldırının internette yayımlanması nedeniyle “Facebook, Şüphelinin Profilini Engelledi” ara başlıkları kullanılmıştır.

Tematik Yapı/Haber Girişleri ve Olayın Sunumu

Bild habere, failin hayatı ve geçmişi hakkında bilgi vererek başlamıştır. Devamında da failin geçmişi, mesleği, çıktığı dünya seyahatleri ve sonrasında radikalleşerek internette paylaştığı nefret manifestosundan bahsetmiştir.

Süddeutsche, girişte haberin tamamını kısa maddeler halinde sunmuştur. Başbakan Ardern'in basın toplantısına odaklanan haber, saldırı, failin yargı süreci, internette paylaştığı aşırılıkçı düşünceleri ve saldırıdan etkilenen insanları da konu etmiştir.

Taz gazetesinin, failin yargı sürecini aktararak başladığı haberinde, saldırının ayrıntılarına (cuma namazı sonrası gerçekleştiği, küçük çocukların da bulunduğu ölü ve yaralıların olduğu) ve

Başbakanın silah yasasında reform planları olduğuna, ayrıca saldırı sonrası Müslüman cemaate taziyeye ziyareti yaptığına yer verilmiş, ek olarak Tarrant'ın geçmişine yönelik bilgiler paylaşılmıştır.

Zeit, haber girişinde saldırı sonrası ölü ve yaralılara ilişkin sayısal verileri aktarmıştır. Haberde hayatını kaybeden kurbanların Müslüman olduğu belirtilirken, Tarrant'ın gözaltına alındığı, başka şüphelilerin de bulunduğu ancak saldırıyla alakası olmadığı için serbest bırakıldıkları, olayın cuma namazı sonrası gerçekleştiği ve Başbakan Ardern'in açıklamaları paylaşılmıştır.

Şematik Yapı/Ardalan Bilgisi ve Bağlam

Bild gazetesi, Tarrant'ın normal bir yaşam sürerken, bir dünya seyahatine çıkması sonrasında radikal fikirlerden etkilenmiş olabileceği ardalan bilgilerine yer vermiştir. Avrupa seyahati sonrasında İslam karşıtı ve yabancı düşmanı fikirlere kapıldığına ilişkin iddiayı Tarrant'ın eski patronunun sözlerinden alıntılanmıştır. Daha önceden spor eğitmeni olarak çalışan Tarrant'ın suç geçmişi bulunmayan normal bir kişi iken neden sonra anormalleştiğini vurgulayan gazete, bu anlamda aşırı sağı öne çıkararak, suçu da bu akıma kanalize etmeye çalışmış gibi görünmektedir.

Süddeutsche, Bild gibi failin internette Müslüman ve göçmen karşıtı paylaşımlar yaptığı bilgisini vererek, aşırı radikallikle arasında bir bağ kurmuştur. Haberde, Başbakan Ardern'in açıklamasındaki, failin güvenlik yetkililerince dikkat çekmediğini belirttiği sözleri yer almaktadır. Buna karşın ırkçı düşüncelere değil, silah yasasına yönelik önlemlere ilişkin ifadeler ön plana çıkarılmıştır.

Failin, eski sınıf arkadaşlarının Avustralya televizyonlarına verdiği demeçlerde aslında tehlikeli biri olmadığı, eski patronunun da onu güvenilir ve başarılı biri olarak tanımladığı sözlerini aktararak haberi çerçeveyeleyen Taz, Tarrant'ın saldırısı ve düzgün geçmişi arasındaki tezatlığı vurgulamıştır.

Zeit ardalan bilgisi kapsamında, ölen kişilerin tamamının Müslüman olduğunu, aralarında mültecilerin de bulunduğunu, saldırganın ise aşırı sağcı bir Avustralyalı olduğunu belirtmiştir. Mahkemede failin eliyle aşırı sağcıların işaretini yaptığını, yine Tarrant'ın aşırı sağcılığını vurgulamak üzere, daha önce bir videosunda Sırp milliyetçi bir savaş/mücadele şarkısının çaldığını aktaran gazete, aşırı sağcılık, Müslüman ve mülteci karşıtlığı ile terör bağlamı oluşturmaya çalışmıştır. Ayrıca Tarrant'ın saldırıyı ruhsatlı silahıyla işlediği ve bir atıcılık kulübü üyesi olduğu bilgisini veren gazete, aşırı sağcılıkla sonradan tanışan failin geçmişte normal biri olduğuna da gönderme yapmıştır.

3.2.3.2. Mikro Yapısal Çözümleme

Sentaktik Çözümleme

Bild gazetesi, "Tarrant'ın babası Rodney, oğlu henüz yirmili yaşlarının başındayken, 49 yaşında kanserden öldü" şeklinde okuyucunun duygularına hitap eden dramatik cümleler kullanmıştır. Süddeutsche, öz ve anlaşılır etken yapıları fiiller kullanırken, tırnak içi ve dolaylı anlatımlara başvurarak, genel itibarıyla basit yapıları bir metin oluşturmuştur. Taz gazetesi, etken ve edilgen cümlelerin bir arada bulunduğu, uzun, karmaşık bir haber yapısı kullanmıştır. Zeit ise etken ve basit yapıları cümlelerle sade bir haber sunumu yapmıştır.

Bölgesel Uyum

Bild, profesyonel sporcu olduğunu vurguladığı failin babasını henüz 20'li yaşlarda kaybettiğini belirterek dramatikasyon yaratırken sağlıklı bir zihin yapısına sahip olmadığı göndermesini yaparak, şiddet eylemi ve zihinsel durumu arasında bağ kurmak suretiyle, olayı neden-sonuç çerçevesinde meşrulaştırmaya çalışmıştır. Diğer yandan Tarrant'ın saldırısı sırasında kullandığı silahlarda, Osmanlılara karşı gerçekleşen muharebelerle ilgili yazıtların bulunduğunu söyleyen gazete, Osmanlı ve dolaylı olarak İslam'a karşı öfke duyan failin eylemini nedenselleştirmeye çalışmış gibi görünmektedir.

Süddeutsche, Tarrant'ın daha önce yayınladığı bir videoyu kaynak göstererek, aşırı sağcı ve ırkçı düşünceleri ile saldırı arasında işlevsel bir ilişki kurmuştur. Haberde, saldırıya uğrayan camilerden birinin imamıyla yaptıkları röportajda İmam'ın “bu ülkeyi her zamanki gibi seviyoruz” ifadesini sunan gazete, Yeni Zelanda'da Müslüman grupların sempatiyle karşılandığını kanıtlamaya, ayrıca olayı Anti- İslamist bir düzlemden çıkarıp sıra dışı olarak telakki etmek suretiyle normalleştirmeye çalışmıştır.

Taz, failin “nefret manifestosundaki” göçmen ve İslam karşıtı söylemler olduğu bilgisini vererek, saldırının daha önceden sinyal verdiğini ifade etmiş ve olayı nedenselleştirmiştir. Yine failin eski arkadaşlarının normal biri olduğu sözlerini aktaran gazete, sonradan ırkçı fikirlere kapılan bu kişi için öncesi-sonrası karşıtlığını kullanmıştır.

Zeit gazetesi de Tarrant'ın Facebook'ta paylaştığı 74 sayfalık bir yazıda kendisini ırkçı ve faşist olarak nitelendirdiğini, Müslüman ve göçmen karşıtı fikirler paylaştığını belirterek saldırının 2017'de şekillenmeye başladığını ima etmiştir. Ayrıca, 2011 yılında 77 kişiyi vuran Norveçli Anders Behring Breivik'in ilham kaynağı olduğunu söyleyen Tarrant'ın eylemini neden-sonuç düzleminde sunmuştur.

3.2.4. 2020 Hanau Saldırısı

Hanau'da yaşanan saldırıyla ilişkili, Bild ve Süddeutsche gazetesinin 21 Şubat 2020, Taz gazetesinin 25 Şubat 2020 ve Zeit gazetesinin 24 Şubat 2020 tarihli haberleri ele alınmıştır. Bild, saldırı aracı olan silahların özellikleri gibi bilgilere yer verdiği haberi “Haberler” kategorisinden, Süddeutsche “Panaroma” kategorisinden, Taz gazetesi Berlin kategorisinden ve Zeit gazetesi silah yasası tartışmalarına odaklandığı haberi “Politika” kategorisinden paylaşmıştır (Bild, 2020; Klöpper, 2020; Süddeutsche, 2020; Zeit Online, 2020).

3.2.4.1. Makro Yapısal Çözümleme

Tematik Yapı/Başlıklar

Bild, “Terörist Ekstra Hızlı Ateş Eden Silahlar Kullandı” ana başlığını, “Tobias Rathjen (43) Aşırı Sağcı Motivasyonla 10 Kişiyi Öldürdü” üst başlığıyla tamamlamıştır. “10 Kurbanın 9'u Göç Geçmişine Sahip” alt başlığı da olayın yabancı karşıtı nedenler içerdiğine gönderme yapmaktadır.

Süddeutsche, “Psikolog: Akıl hastası failer, şiddet eyleminden önce dikkat çekiyor” şeklinde enformasyon eksiltimi olan bir başlık kullanmıştır. Başlık, haber metniyle birlikte okunduğunda anlam kazanmaktadır. Üst başlık ise (Suç – Darmstadt) yer ve konu bilgisi içermektedir.

Taz gazetesi, “Demokrasinin Gizli Silahı” ana başlığında, “Hanau Saldırısının Ardından Berlin” üst başlığında ve “Mutlak Güvenlik Yok” ara başlığında enformasyon eksiltimine gitmiştir.

Zeit gazetesinin Hanau saldırısına dair bilgi içermeyen “Polis Birliği Silah Yasası Tartışmasına Karşı” ana başlığı, “Hanau'da Saldırı” üst başlığı ve “Seehofer İçin Psikolojik Testler” ara başlığı enformasyon eksiltimi içermektedir.

Tematik Yapı/ Haber Girişleri ve Olayın Sunumu

Bild habere, çarşamba günü Heumarkt'daki Midnight isimli bir mekâna karşı ateş açılmasıyla insanların öldüğü, ardından Arena Bar-Cafe'ye giden katilin, burada da katliam yaptığı bilgileri ile başlamıştır. Olayı aşırı sağcı olarak niteleyen gazete, saldırganın annesini ve kendisini de öldürdüğünü, kurbanların ise göçmen kökenli olduğunu aktarırken, failin internette önceden yayımladığı aşırı sağcı manifestosundan, saldırıyı gerçekleştirdiği silahlardan bahsetmiştir.

Süddeutsche, Alman Haber Ajansı'ndan (DPA) elde ettiği verilerle, psikolog Jens Hoffmann'ın Hanau faili ve şiddet eylemlerinde bulunan diğer insanların psikolojik durumlarını

konu ettiği haberi, Hanau saldırısının ırkçı fikirlerden beslenen ancak akli dengesi yerinde olmayan biri olduğunu kanıtlayacak söylemlerle çevrelenmiştir.

Taz gazetesi, saldırı sonrası başka cami ve Müslüman ve Yahudi Kültür Merkezlerine yönelik korumanın artırılması ifadeleriyle başladığı haberde, Almanya'daki azınlıkların güvenliklerine ilişkin endişeler ve önlemlerden bahsetmiştir.

Zeit, Federal Almanya Suç Birimi Şefi'nin saldırıdan kısa zaman geçmesine rağmen silah tartışmalarının yaşandığını eleştirdiği ifadeleriyle başladığı haberde, yetkililerin silah yasasıyla ilgili sözlerine yer vermiştir. Bu tartışmanın başlıca nedeni, failin bir atıcılık kulübüne üye olmasıdır. Haberin sonunda failin akıl hastası olduğu da aktarılmıştır.

Şematik Yapı/Ardalan Bilgisi ve Bağlam

Bild, ardalan bilgisi kapsamında saldırıda yaşamını yitirenlerin göçmen/yabancı uyruklu olmasını, saldırının aşırı sağcı güdülerle işlendiğiyle birleştirerek bir bağ kurmuştur. Bir atıcılık kulübüne üye olan, ruhsatlı silah taşıyan failin, önceleri normal bir yaşama sahip olduğuna işaret ederken, neden sonra kapıldığı aşırı sağcı ve ırkçı fikirler sonucunda, kendisini ve annesini de öldürecek kadar anormal davranışlara büründüğünü, bu bağlamda akıl hastası olduğunu işaret etmiştir.

Süddeutsche, şiddet eylemleri ve akıl hastalığı arasında bir bağ kurmak üzere, bir psikoloğun, "bu tür eylemlerin tahmin edilemez olduğu ancak risklerin tespit edilebileceği" sözlerini paylaşmıştır. Hanau failinin akli dengesi yerinde olmadığı için bu saldırıyı gerçekleştirdiğine göndermede bulunmuştur. Ayrıca failin akıl hastası, saldırının ise aşırı sağcı ve ırkçı olduğundan bahseden haberden, aşırı sağcı ve ırkçılığın anormal bir düşünce biçimi olduğu iması da çıkarılabilir.

Taz gazetesi, olayın ardından Müslüman ve Yahudi ibadethaneleri ile merkezlerine yönelik güvenlik önlemlerinin artırılması gerektiğine ilişkin siyasi söylemleri konu alan haberinde, ölenlerin göçmen kökenli olmasına rağmen saldırının Hristiyanlık ve diğer Sami dinleri arasında, çatışma ekseninde geliştiğini ima eden bir bağlam yaratmıştır. Öte yandan Halle Sinagogu saldırısıyla ilgili sözlere yer veren gazete, iki saldırı arasında bağlam oluşturmuştur. 2019 yılında toplam 2 bin 140 nefret suçu soruşturulması yapıldığı ardalan bilgisini aktaran Taz, istatistiklerle Almanya'daki aşırı sağcılık tehlikesine dikkati çekmeye çalışmıştır.

Zeit, Hanau failinin annesini ve kendisini öldürdüğü bilgisini paylaşmıştır. Spor amacıyla atıcılık yapan ve bir kulübe üye olan saldırganın silah yasasına ilişkin tartışmalara yol açtığını aktarmıştır. Bu nedenle, İçişleri Bakanı Seehofer'in silah ruhsatı verirken daha fazla psikolojik test yapılması önerisini ekleyerek, haberi ruhsal problemleri olan anormal bir adamın marjinal eylemi olarak sunmaya çalışmıştır.

3.2.4.2. Mikro Yapısal Çözümleme

Sentaktik Çözümleme

Bild gazetesi haberin başlığında ve spotunda "Ölümler ve Yaralılar!", "Kanlı aşırı sağcı bir saldırı!" gibi sonunda ünlem işareti olan sansasyonel kelimeler seçmiştir. Süddeutsche, genel olarak haberde basit, tırnak içi alıntılardan oluşan cümleler kullanmıştır. Taz gazetesi, tırnak içi alıntılar kullandığı, sade, basit yapıda bir haber metni oluşturmuştur. Zeit gazetesi de doğrudan ve dolaylı anlatımların kullanıldığı haberde, genellikle etken çatılı fillere başvurmuş, basit yapıda bir metin kurmuştur.

Bölgesel Uyum

Bild, aşırı sağcı terör bağlamında değerlendirdiği olay hakkında, failin ölmeden önce bıraktığı aşırı sağcı ve göçmen karşıtı düşünceler içeren mektubu ele alarak bunu kanıtlamaya çalışmış gibi görünmektedir. Saldırganın daha önceden normal biri olduğunu öne çıkaran gazete, bu sıra dışı saldırı ile bir tezat olduğuna işaret etmiştir. Ayrıca failin Almanya'dan sınır dışı edilmesi mümkün olmayan bazı halkların yok edilmesi gerektiğini" söylediği cümlesini alıntılararak, adamın radikalleşmesini ve "çılgınca" bir eylem gerçekleştirmesini nedenselleştirmeye çalışmıştır.

Süddeutsche, Hanau saldırısının ardından suç ve akıl hastalığı ilişkisine yer verdiği haberde failin daha evvel internette paylaştığı düşüncelerini "çılgın" olarak nitelendirerek, aynı zamanda aşırı sağcı olduğunu da belirterek aşırı sağcılık- şiddet eylemi-akıl hastalığı arasında işlevsel bir ilişki kurmuştur.

Eski bir sol parti üyesinin AfD'nin Almanya'daki demokratik değerleri sarstığına yönelik sözlerini paylaşan Taz, saldırıyı bir çeşit sağ-sol zıtlığı üzerinden okumaya çalışmıştır. Taz'ın haberinde öne çıkan bir diğer husus ise suç mahalli olan nargile barların ve cami ile sinagogların güvenlik önlemlerinin artırılması bilgisidir. Kültürel bir unsur olarak Nargile barların hedef kitlesinin Müslüman ve Doğu kökenli göçmenler olduğu bilgisiyle saldırının kesişmesi, öteki-biz dikotomisine gönderme yapmaktadır.

Zeit gazetesi, kurbanların göçmen kökenli olduğunu belirterek, göçmen kökenli insanlar ve şiddet eylemleri arasında nedensellik bağı kurmuştur. Failin ruhsatlı silah taşıyan ve atıcılık kulübüne üye olan bir akıl hastası olması bilgilerinin ardından, bu tip saldırıların nedeni olarak silah yasaları ve güvenlik önlemlerinin tartışma konusu edilmesi ile neden-sonuç-çözüm denklemi kurulmuş gibi görünmektedir.

4. Sonuç ve Değerlendirme

Alman medyasında, hem Batılı/Hristiyan kişilerden hem de Doğulu/Müslüman kişilerden kaynaklanan şiddet eylemi haberlerinin sunum ve temsillerinin incelendiği çalışmanın içerik analizi bulguları, genel itibariyle tüm olayların saldırı olarak tanımlandığını, ancak Doğulu/Müslüman kişilerce Berlin ve Barselona'da gerçekleşen olayların terör bağlamında, Hristiyan/Batılı kişilerce gerçekleştirilen Hanau ve Christchurch'deki şiddet eylemlerinin ise aşırı sağcılık ve ırkçılıkla ilişkilendirildiğini göstermiştir. Barselona ve Noel Pazarı saldırılarında, konuyla bağlantı kurulan kavramlar arasında Terörist, Terör Örgütü, İslamcı Terör Örgütü gibi sözcüklere yer verildiği, bu çoğul ifadelerin kullanımı yoluyla saldırının organize bir olay olarak sunulduğu anlaşılmıştır. Öte yandan bahse konu iki saldırıda, İslamiyet'i fobi olarak gören anlayışın basmakalıp yargıları arasında sıklıkla zikredilen "Cihat" kavramına başvurulduğu, bu anlamda gelecek için de büyük bir tehdidin olduğuna gönderme yapıldığı görülmüştür. Öyle ki Noel Pazarı saldırısında "Cihadizm Uzmanı" şeklinde bir ifadenin bile tekrarlandığına rastlanmıştır. Bunun dışında yine "İslamcılık Uzmanı", "Anti Terör Uzmanı" gibi kelimelerin bir tür Müslüman tehlikesi olduğunu vurgulamak için kullanıldığı düşünülmüştür. Her iki olayda da failerin Ortadoğu ülkelerinin mensubu oldukları bilgilerine yer veren ve onları ağırlıkla "Saldırgan" ya da "Suçlu" olarak tanımlayan gazeteler, Tehlikeli Ortadoğulu, Müslüman göndermesi yapmaya çalışmışlardır.

Hanau ve Christchurch saldırılarında ise fail radikal, ırkçı güdülerle ve tek başına hareket eden, aşırı sağcı düşüncelere kapılmış, -Hanau için- akıl sağlığı yerinde olmayan kişiler olarak telakki edilmeye çalışılmıştır. Her iki olayda da gerek saldırı gerekse faili tanımlamak için büyük ölçüde aşırı sağcılık sözlerine yer verilmiştir. Bu durum, Batı'da ana akım ideolojileri temsil etmekten oldukça uzak, hatta Almanya'da AfD (Alternative für Deutschland) gibi aşırılık yanlısı partilerin benimsediği Aşırı Sağcılık ideolojisine yüklenen olayın, tehlike ve Hristiyanlıkla bütünleştirilmediğine, aksine münferit bir eylem olarak sunulmaya çalışıldığına işaret etmektedir. Bunun bir diğer göstergesi, eylemleri kendi ruhsatlı silahlarıyla işleyen ve esasen suç arka planına sahip olmayan faillerin

saldırıları sonrasında doğrudan silah yasaları tartışmalarının yaşanması, terör uzmanlarının ise Berlin ve Barselona'ya kıyasla yok denecek kadar az konu edilmesidir. Bir diğer ifadeyle, Müslüman/Doğulu kişilerden kaynaklanan bir olayın ardından Avrupa'da ya da Ortadoğulu ülkelerde terör ağları araştırmaları yapıp, İslam tehdidinin devam ettiğini gösteren sayısal verilerle, genellemelere yol açacak İslam korkusu perçinlenirken, diğer iki olayda kısa süre içerisinde örgüt bağlantısı olmadığı kanıtlanıp, konu hemen silah yasası tartışmalarına kanalize edilerek bu şekilde olası saldırılara yönelik ivedi çözümler geliştiriliyormuş gibi lanse edilmektedir. Her iki olayın da kurbanlarının “yabancı kökenli” veya “Müslüman” olduğunun vurgulanması, mağduriyet durumunda dahi İslamiyet'in tehlikeli olaylarla eşleştirildiğini de göstermektedir. Barselona saldırısında öne çıkarılan “İmam”, Christchurch'deki saldırı mahalli “cami” ise İslamiyet'e ilişkin değerler olarak, olumsuz çağrışımlara sebebiyet verecek durumlarda habere konu edilmiştir.

İçerik analizinde Doğulu/Müslüman-Batılı/Hristiyan kaynaklı şiddet eylemlerinin Almanya içinde ve dışında gerçekleşmiş olması, anlamlı sonuçlara işaret etmiştir. Buna göre incelenen konular arasında en fazla haber Doğulu/Müslüman kaynaklı Berlin Noel Pazarı olayına yönelik yapılmıştır. En az haber ise Batılı/Hristiyan kişilerce yapılan Christchurch olayıyla ilgilidir. Almanya içinde meydana gelen şiddet eylemlerinin sayısının fazla olmasının en önemli sebebi, diğerlerine nazaran bölgesel olarak daha fazla değer ifade etmesidir. Fakat Barselona ve Christchurch saldırıları arasında neredeyse yarı yarıya fark bulunmaktadır. Bu durum Alman medyasından seçilen gazetelerin, İslamiyet'e yönelik basmakalıp yargıları gündemde tutmak adına tarafgir bir tutum benimsediğine işaret etmektedir. Zira farklı ideolojilere yakınlığınla bilinen gazeteler, konu Müslüman/Doğulu kökenli şiddet eylemleri olduğunda, benzer olumsuz yaklaşımlar tercih etmişlerdir. Bununla birlikte aşırı sağ, ırkçılık ve radikalizm ile ilişkilendirilen Christchurch ve Hanau olaylarında da benzer görüşleri paylaşan gazetelerden merkez sol eğilimli Taz, bu itibarla -diğer gazetelere nazaran- aşırı sağ hakkında daha fazla olumsuz ifadeye yer vermiştir.

Eleştirel söylem analizi bulguları da olayların sunumu, failerin temsili noktasında Doğulu/Müslüman kişilere yönelik mültecilik, terör, aile geçmişinde bulunan terör, İslamiyet ve terör tehlikesine işaret eden söylemler içeren haberler yapıldığını ortaya koymuştur. Diğer yandan Hristiyan/Batılı kişilerin eylemlerinde aşırı sağ ve ırkçılık ilişkisi kurulduğu görülmüştür. Doğulu/Müslüman göçmenlerin sabıkalı geçmişini ve suç potansiyelini hemen her gazete vurgulamıştır. Buna karşılık Batılı/Hristiyan kişilerin temiz bir geçmişe sahip olan, profesyonel sporcular olarak lanse edilmeye çalışıldığı anlaşılmıştır. Pek çok ardalın bilgisi ve bağlam temelinde yapılan değerlendirmelere göre, gazetelerde terör örgütü üyesi ve sabıkalı olan “Müslüman Mülteciler” Avrupa'ya dehşet saçarak şekilde haberleştirilirken, ruhsatlı silahlarıyla cinayet işleyen Hristiyan/Batılı failer neden sonra kapıldıkları ırkçı fikirlerle münferit bir olaya karışmış olarak habere konu olmuşlardır. İçerik analizi sonuçlarında da Alman kökenli Hanau failinin doğrudan aşırı sağcı ve ırkçı görüşlerden etkilenmiş bir akıl hastası olduğunun öne çıkarıldığı görülmüştür. Bu durum haberlerin, bir Alman vatandaşının Almanya için böylesine hassas bir konuda cinayet işlemesinin ancak “annesini bile öldürecek kadar akli dengesi bozuk biri olmasıyla mümkündür” mesajı içerdiğini düşündürmüştür. Christchurch failiyle ilgili gazeteler, akıl hastası olduğuna yönelik bir işaret olmadığını belirtmişlerdir. Ancak haberlerde, “sonradan radikalleşmiş, işinde başarılı, profesyonel bir sporcu” olması gibi pozitif yönleri vurgulanmıştır. Bilhassa Bild gazetesinin, failin babasını küçük yaşta kaybettiği gibi travmatik olayları öne çıkarması, failin belgelenmiş bir akıl hastalığı olmasa da buna ima eden ifadelerin kullanıldığını doğrulamaktadır.

Bu minvalde Doğulu/Müslüman failer “tehlike” ile özdeşleştirilen detaylarla birlikte temsil edilirken, Batılı/Hristiyan failer sıradan, kanun kaçağı olmayan, daha önce suça karışmamış vatandaşlar olarak temsil edilmişlerdir. Doğulu/Müslüman failerin saldırılarının arkasında terör örgütü olması, buna istinaden Avrupa'daki pek çok ülkede örgüt izlerinin aranarak İslamcı saldırı tehlikesinin vurgulanması, yine failerin Mülteciliğinin öne çıkarılması ile “Tehlikeli Müslüman Mülteci” imajının yeniden üretilmesi söz konusu olmuştur. En kesif örneği, Süddeutsche

gazetesinin haberinde, yanlışlıkla tutuklanan bir Pakistanlının Müslüman ve mülteci olmasından mütevellit maruz kaldığı bu muamelede görmek mümkündür. Batılı/Hristiyan kişilerin profesyonel spor atıcıları olmaları, silahlarının da ruhsatlı olması, saldırının ardından gelen tartışmaların yasal zeminde çözülecek “silah yasası” gibi konular etrafında yoğunlaştığını nedenselleştirmektedir. Bununla birlikte, mağdur konumda olan insanlar için “göçmen”, “sığınmacı”, “yabancı” gibi kendi içinde olumsuz anlamlar çağrıştıran bu kavramların kullanılmasıyla da bu kişilerin “öteki” konumlarının pekiştirilmeye çalışıldığı görülmektedir. Gerek saldırıya uğrayan taraf gerekse saldırı yapan taraftaki insanların göçmen, yabancı, mülteci, Müslüman olması her bakımdan negatif değerler yüklenerek sunulduğuna işaret etmektedir. Ancak Berlin Noel Pazarı ve Barcelona saldırılarının ardından yapılan tartışmalar, Avrupa’yı tehdit eden mülteci ve terör sorununa odaklanmıştır. Sonuç itibariyle Batılı/Hristiyan kişilerce yapılan şiddet eylemlerinin aşırı sağcı, radikal ve pek normal olmayan kişilerin bireysel olarak tasarladığı ve bütün Batı dünyasını ilgilendiren bir problem olarak gösterilmediği, buna karşın Doğulu/Müslüman kişilerin şiddet eylemlerinin Batı’da genel bir İslam tehdidi şeklinde temsil etmeye yönelik pek çok söylem ve göndermelerle aktarıldığı anlaşılmıştır.

Kaynakça

- All You Can Read. (t. y.). *Top 30 German newspapers & news sites*. 21 Mart 2023 tarihinde <https://www.allyoucanread.com/german-newspapers/> adresinden erişildi.
- Allen, C. (2010). *Islamophobia*. Ashgate.
- Alver, F. (2003). *Basında yabancı tasarımı ve yabancı düşmanlığı*. Der Yayınları.
- Bayraklı, E. and Hafez, F. (2020). *European Islamophobia Report*. SETA. https://setav.org/en/assets/uploads/2020/06/EIR_2019.pdf
- Bild. (t. y.). *Haberlerin ulaşıldığı adres*. 22 Mart 2023 tarihinde <https://www.bild.de> adresinden erişildi.
- Bild. (2016, Aralık 22). *Der ISIS-Anschlag von Berlin*. *Bild*. <https://www.bild.de/storytelling/topics/terrorberlin/weihnachtsmarkt-terror-anschlag-erklaert-mit-infografiken-49442266.bild.html>
- Bild. (2017, Ağustos 18). “Wir haben keine Angst”. *Bild*. <https://www.bild.de/news/ausland/barcelona-terror/applaus-nach-schweigeminute-in-barcelona-52906342.bild.html>
- Bild. (2019, Mart 15). *Machten ihn seine Reisen zum Terroristen?* *Bild*. <https://www.bild.de/news/ausland/news-ausland/attentaeter-von-neuseeland-machten-ihn-seine-reisen-zum-terroristen-60695270.bild.html>
- Bild. (2020, Şubat 21). *Terrorist nutzte extra Waffen mit schneller Schussfo*. *Bild*. <https://www.bild.de/news/2020/news/terror-in-hanau-schiesserei-tote-verletzte-rechtsradikale-motive-68909822.bild.html>
- Euro topics. (t. y.). *Avrupa basınına günlük bakış*. 21 Mart 2023 tarihinde <https://www.eurotopics.net/Tr/142186/Medya?Search=&country=146386&language=147631&art=0&circulation=0&typ=1#result> adresinden erişildi.
- Euronews. (2022, Kasım 8). *Yeni Zelanda’da 51 kişinin öldüğü cami saldırılarını düzenleyen Tarrant, temyize gitti*. *Euronews*. <https://tr.euronews.com/2022/11/08/yeni-zelandada-51-kisinin-oldugu-cami-saldirilarini-duzenleyen-tarrant-temyize-gitti>
- Gökçe, O. ve Gökçe, G. (2015). *İslam ve Avrupa 21. yüzyılın Avrupa’sında İslam algısı*. Çizgi Kitabevi.

- Gökmen, M. (2012). Uluslararası insan hakları: Ortadoğu’da beyaz adamın yeni misyonu. İçinde N. Anaz ve M. Özkan (Ed.), *Batı Medyasının Ortadoğu Tasavvuru* (ss. 113-138). İlke Yayıncılık.
- Gölcü, A. ve Aydın Varol, F. B. (2018). Yükselen bir trend olarak İslamofobi endüstrisi: Amerikan medyasına yönelik araştırmaların bir panoraması . *Medya ve Din Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 73-88.
- Hanif, F. (2021). *British Media’s coverage of Muslims and Islam (2018-2020)*. The Centre for Media Monitoring. <https://doi.org/https://cfmm.org.uk/resources/publication/cfmm-report-british-medias-coverage-of-muslims-and-islam-2018-2020-launched/>
- Hıdır, Ö. (2017). İslamofobi-ırkçılık-“kültürel ırkçılık” ilişkisi. *Ombudsman Akademik*, 7, 23-49. <https://doi.org/10.32002/ombudsmanakademik.440203>
- Jaspal, R. and Cinnirella, M. (2010). Media representations of British Muslims and hybridised threats to identity. *Contemporary Islam*, 4 (3), 289-310. <https://doi.org/10.1007/s11562-010-0126-7>
- Kalın, İ. (2020). *İslam ve Batı* (15. Basım). İSAM Yayınları. .
- Kirman, M. (2010). İslamofobi’nin kökenleri: Batılı mı Doğulu mu? *İslami Araştırmalar Dergisi*, 21(1), 21-39.
- Klöpper, A. (2020, Şubat 25). Geheimwaffe Demokratie. *Taz*. <https://taz.de/Berlin-nach-dem-Anschlag-in-Hanau!/5666787/>
- Lean, N. (2019). *İslamofobi endüstrisi* (3. Basım). DİB Yayınları . https://yayin.diyaret.gov.tr/File/Download?path=336_1.pdf&id=336
- Litschko, K. (2016, Aralık 22). Was für ein fiasco. *Taz*. <https://taz.de/Ermittlungen-nach-dem-Berliner-Anschlag!/5366356/>
- Moore, K., Mason, P., and Lewis, J. (2008). *Images of Islam in the UK: The representation of British Muslims in the national print news media*. <https://orca.cardiff.ac.uk/id/eprint/53005/1/08channel4-dispatches.pdf>
- Müller, T. (2018). Constructing cultural borders: depictions of Muslim refugees in British and German media. *Zeitschrift für Vergleichende Politikwissenschaft*, 12(1), 263-277. <https://doi.org/10.1007/s12286-017-0361-x>
- Pauli, R. (2017, Ağustos 21). Umarmungen für den Frieden. *Taz* . <https://taz.de/Muslime-nach-dem-Anschlag-in-Barcelona!/5440380/>
- Rahman, S., & Qamar, A. (2017). Islamophobia and Media: The Framing of Muslims and Islam in International Media. *Journal of Peace, Development & Communication*, 01 (02), 1-19. <https://doi.org/10.36968/JPDC.2017.102.03>
- Ramm, C. (2010). The Muslim makers: How Germany ‘Islamizes’ Turkish immigrants. *Interventions*, 12 (2), 183-197. <https://doi.org/10.1080/1369801X.2010.489692>
- Richter, C. and Hafez, K. (2009). The image of Islam in German public service television programmes. *Journal of Arab and Muslim Media Research*, 2 (3), 169-181. DOI: 10.1386/jammr.2.3.169_1
- Schiffer, S. (2015). *Der Islam in deutschen medien*. Aus Politik und Zeitgeschichte. <https://www.bpb.de/>
- Semrush. (2022, Haziran). *Most visited websites by traffic in Germany for news and media*. <https://www.semrush.com/website/top/germany/news-and-media/>

- Sharma, R. (2015). *The perception of Muslims in Germany: Decoding the German media discourse on the Islamic state* [Master Thesis , Erfurt University].
https://www.academia.edu/22041148/The_Perception_of_Muslims_in_Germany_Decoding_the_German_Media_Discourse_on_the_Islamic_State
- Süddeutsche. (t. y.). *Haberlerin ulaşıldığı adres*. 22 Mart 2023 tarihinde <https://www.sueddeutsche.de> adresinden erişildi.
- Süddeutsche. (2016, Aralık 23). Irrtümlich Verdächtigter von Berlin: “Wollte meine U-Bahn erwischen”. *Süddeutsche*. <https://www.sueddeutsche.de/panorama/anschlag-auf-weihnachtsmarkt-irrtuemlich-verdaechtigter-von-berlin-rannte-und-wollte-meine-u-bahn-erwischen-1.3309245>
- Süddeutsche. (2017, Ağustos 22). Barcelona-Attentäter sollen Anschläge auf Sehenswürdigkeiten geplant haben. *Süddeutsche*. <https://www.sueddeutsche.de/politik/terror-in-spanien-barcelona-attentaeter-sollen-anschlaege-auf-sehenswuerdigkeiten-geplant-haben-1.3637236>
- Süddeutsche. (2019, Mart 16). Verdächtiger wollte angriffe fortsetzen. *Süddeutsche*.
<https://www.sueddeutsche.de/politik/terror-christchurch-waffen-gesetz-neuseeland-ardern-1.4370651>
- Süddeutsche. (2020, Şubat 21). Psychologe: Psychisch kranke Täter vor gewalttat auffällig. *Süddeutsche*. <https://www.sueddeutsche.de/panorama/kriminalitaet-darmstadt-psychologe-psychisch-krank-taeter-vor-gewalttat-auffaellig-dpa.urn-newsml-dpa-com-20090101-200221-99-11061>
- Taz. (t. y.). *Haberlerin ulaşıldığı adres*. 22 Mart 2023 tarihinde <https://taz.de> adresinden erişildi.
- Temel, M. (2019). *Türkiye’de siyaset yönelimli İslamofobik retorik: Refahiyol hükümeti dönemi basını örneği* [Doktora Tezi]. Erciyes Üniversitesi .
- Temel, M. ve Koçak, Ö. F. (2020). İslam karşıtı söylemlerin Avrupa medyasındaki izleri. *Medya ve Din Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 181-196.
- The Runnymede Trust Report. (1997). *Islamophobia: A challenge for us all*.
- Walterlin, U. (2019, Mart 16). „Monster“ des mordes angeklagt. *Taz*.
<https://taz.de/Rechtsextremer-Terror-in-Neuseeland!/5580884/>
- Zeit Online. (t.y.). *Haberlerin ulaşıldığı adres*. 22 Mart 2023 tarihinde <https://www.zeit.de/index> adresinden erişildi.
- Zeit Online. (2016, Aralık 24). Tunesische Polizei nimmt drei Männer fest. *Zeit Online*.
<https://www.zeit.de/gesellschaft/zeitgeschehen/2016-12/anschlag-berlin-verdaechtige-festgenommen-tunesien-anis-amri-terrorzelle>
- Zeit Online. (2017, Ağustos 23). Richter stoppte abschiebung von Imam Es Satty. *Zeit Online*.
<https://www.zeit.de/politik/ausland/2017-08/anschlag-barcelona-richter-stoppt-abschiebung-imam-es-satty-2015>
- Zeit Online. (2019, Mart 16). Polizei findet weiteres Anschlagsopfer. *Zeit Online*.
<https://www.zeit.de/gesellschaft/zeitgeschehen/2019-03/christchurch-terror-attentat-weiteres-opfer>
- Zeit Online. (2020, Şubat 24). Polizeiverband gegen debatte über waffenrecht. *Zeit Online*.
<https://www.zeit.de/politik/deutschland/2020-02/hanau-anschlag-bund-deutscher-kriminalbeamter>

Son Notlar

¹ Bu makale, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde Doç. Dr. Ebru DAVULCU danışmanlığında, Ayça GÖKDEMİR tarafından hazırlanan “Medyada Doğu-Batı Temsilleri Bağlamında Terör Eylemi Haberlerinin Karşılaştırması: Alman Basını Örneği” başlıklı doktora tezinden türetilmiştir.

² Raporda yer alan maddeler kabaca özetlenmiştir.

³ <https://www.bild.de> , <https://www.sueddeutsche.de> , <https://www.zeit.de> , <https://taz.de>

⁴ Süddeutsche hariç. Diğer gazetelerin aksine Süddeutsche, tarih aralıklarının tam olarak belirlendiği aramaya izin verdiği için, yalnızca *Weihnachtsmarkt* ve *Lastwagen auf einem Weihnachtsmarkt* etiketleri kullanılmıştır

⁵ Süddeutsche hariç. Diğer gazetelerin aksine Süddeutsche, tarih aralıklarının tam olarak belirlendiği aramaya izin verdiği için, yalnızca *Cambrils*, *Barcelona*, *Spanien* etiketleri kullanılmıştır.

⁶ Videodan kastedilen yalnızca başlık ve videonun bulunduğu içeriklerdir. Haber metni yazıp ayrıca video bulunan haberler dahil edilmiştir.

⁷ Sadece Taz gazetesi, haberlerin neredeyse tamamı muhabirler tarafından yazıldığı için bu kapsamın dışındadır.

⁸ Başlık, spot, yalnızca fotoğraf ve yazı, farklı tarihli videolar ve başlıkları veya Live Ticker gibi kronolojik sıralamalar kastedilmektedir.

⁹ Haberler internet siteleri üzerinden toplanmıştır. Bu sitelerin linklerinde bozulmalar, güncellemeler, haberin silinmesi vb. durumlar söz konusu olabilir.

¹⁰ Anschlag in/von/auf Deutschen Hauptstadt, Breitscheidplatz, Berlin, Deutschland, Breitscheidplatz Weihnachtsmarkt, Berliner Weihnachtsmarkt: in, von ya da auf ekiyle Berlin’e, Berlin’de saldırı, Alman başkentine/başkentinde saldırı, Breitscheidplatz’da/ Breitscheidplatz’a saldırı, Almanya’ya/Almanya’da saldırı, Breitscheidplatz Noel Pazarı’na/Pazarı’nda saldırı, Berlin Noel Pazarı’na/Pazarı’nda saldırı şeklinde her biri için ayrı ayrı olmak üzere bu ifadelerin geçtiği sözcükler üzerinden kelime sayıları elde edilmiştir.

¹¹ Terror in/ /auf Deutschen Hauptstadt, Breitscheidplatz, Berlin, Deutschland, Breitscheidplatz Weihnachtsmarkt, Berliner Weihnachtsmarkt: in, von, auf ekiyle Berlin’e, Berlin’de terör, Alman başkentine/başkentinde terör, Breitscheidplatz’da/ Breitscheidplatz’a terör, Almanya’ya/Almanya’da terör, Breitscheidplatz Noel Pazarı’na/Pazarı’nda terör, Berlin Noel Pazarı’na/Pazarı’nda terör şeklindeki her biri için ayrı ayrı olmak üzere bu ifadelerin geçtiği sözcükler üzerinden kelime sayıları elde edilmiştir.

¹² Saldırının IŞİD tarafından üstlenildiğini bildirmek için her gazete ayrı ayrı pek çok cümle kurmuştur. Bu bağlam içerisinde kurulan (haberde bağıntısız, başka olaylarla bağıntılı ya da saldırıyı üstlenmesine ilişkin bilgi içermeyen cümleler hariç tutulmuştur) cümlelerde geçen IŞİD kelimesi üzerinden toplam sayı elde edilmiştir.

¹³ Saldırının IŞİD tarafından üstlenildiğini bildirmek için her gazete ayrı ayrı pek çok cümle kurmuştur. Bu bağlam içerisinde kurulan (haberde bağıntısız, başka olaylarla bağıntılı ya da saldırıyı üstlenmesine ilişkin bilgi içermeyen cümlelerde geçen IŞİD ifadesi hariç tutulmuştur) cümlelerde geçen IŞİD kelimesi üzerinden toplam sayı elde edilmiştir.

¹⁴ Anschlag/Anschläge/ in/von Barcelona/Spainien/ Katalonien/ Cambrils: in, von ekiyle Barselona’da /İspanya’da/Katalonya’da/Cambrils’de saldırı/saldırıları şeklindeki her biri için ayrı ayrı olmak üzere bu ifadelerin geçtiği sözcükler üzerinden kelime sayıları elde edilmiştir.

¹⁵ Terror in/von Barcelona/Spainien/ Katalonien/ Cambrils: in, von ekiyle Barselona’da/ İspanya’da, Katalonya’da/ Cambrils’de terör ya da Barselon/ İspanya/ Katalonya/ Cambrils terörü) şeklindeki her biri için ayrı ayrı olmak üzere bu ifadelerin geçtiği sözcükler üzerinden kelime sayıları elde edilmiştir.

¹⁶ Gewalttat/ Gewalttate/s in/von Hanau: in ya da von ekiyle Hanau’da şiddet eylemi/eylemleri şeklindeki her biri için ayrı ayrı olmak üzere bu ifadelerin geçtiği sözcükler üzerinden kelime sayıları elde edilmiştir.

¹⁷ “Kategori” olarak zikredilen bu kelime, gazetelerin internet sayfalarında, logonun hemen yanında konumlanan sekmeleri ifade etmektedir. Bu sekmelerin adları, politika, panorama, toplum, ekonomi, diğer vb. şeklinde olabilir ve haberin türünü/niteliğini gösterir. Her gazetenin kategori ismi değişikliği göstermektedir.

Islamophobia and Media: Representation of Violent Acts of Eastern/Muslim- Western/Christian-Origin in the German Media

Ayça GÖKDEMİR
Ebru DAVULCU

Extended Abstract

Throughout history, there have been many contacts between the West/Christian East/Muslim. In this context, many historical moments such as wars, revolutions and migrations that affected the world cyclically have been decisive on the East/Islam-West/Christianity relations. Islam has been positioned as the other, particularly in the contemporary era, and it has also been characterized within the context of the term "Islamophobia," which is used to describe aversion to and unfavorable attitudes against the Islamic faith. The media has largely mediated the spread of anti-Islamic rhetoric. Similarly, the September 11 attacks were recorded as the key event that shaped the negative image of Islam in the media, in transforming Islam into an object of fear from the West.

The media's condemnation of the atrocities committed in the name of Islam against the Islamic world strengthens the perception that Islam is synonymous with terrorism, which is created by the media and frequently mentioned in literature about Islamophobia. Media plays a primary role in the establishment of the concept of Islamophobia and mediates the opposition between Western and Islamic civilizations. In this study, an analysis was carried out in order to reveal the difference between the representations of acts of violence in the German media, originating from both Western/Christian and Eastern/Muslim people in Western countries. Content analysis and Teun A. van Dijk Critical Discourse analysis models were employed to analyze the news.

The news were collected from the websites of the German media newspapers Bild, Süddeutsche, Taz and Zeit. Websites were preferred because it was not possible to access the archives of the newspapers. Newspapers refer to the most clicked national newspapers in Germany as of 2022, when the data were collected. In addition, Bild is known as conservative right, while Zeit is classified as liberal and Taz leftist, Süddeutsche Liberal leftist. As a sample, the 2016 Berlin Christmas Market, 2017 Barcelona, 2019 Christchurch and 2020 Hanau attacks were selected. Berlin Christmas Market and Barcelona were committed by Eastern/Muslim people. For the Berlin Christmas Market the hashtag of Weihnachtsmarkt, Weihnachtsmarkt 2016, Berliner Weihnachtsmarkt and Lastwagen auf einem Weihnachtsmarkt was chosen for the period between 19 and 25 December 2016, for Barcelona between 17-23 August 2017 with the hashtags of Cambrils, Barcelona, Spain, Barcelona 2017, Spain 2017, Christchurch for Christchurch, Brenton Tarrant and Neuseeland were employed for the period between 15 and 21 March 2019 and for Hanau the hashtag of Hanau were selected for the period between 20 and 26 February 2020. The news consists only of routine news related to the topic. Because it has been seen that interviews, comments, or off-topic news are also included in the search results within the specified date range. For Content Analysis, the categories of News Numbers, Words Used to

Identify the Event, Words Used to Identify the Perpetrator, and Other Words Associated with the Event were created. Words that are in quotation marks, irrelevant to the subject, captions and tags are not included in the word selection.

The number of repetitions of news and words was determined according to the limitations of the study. For the Christmas Market, Bild newspaper published 217 news, Süddeutsche 189, Taz 44, Zeit 25 news. While Bild reported 22 news for Barcelona, Taz 16, Zeit 13 and Süddeutsche 181, Bild 17, Taz 18, Zeit 11 and Süddeutsche published 82 news for Christchurch, and Bild 30, Taz 32, Zeit 22 and Süddeutsche 382 news for Hanau. The Christmas Market and the Barcelona incident have often been described as an "attack" or a "terrorist attack". The perpetrator of the events was defined as "criminal/perpetrator" or "aggressor". Both attacks were presented with words to be associated with terrorism. Expressions such as ISIS, terrorists, terrorist organization were frequently used.

The Hanau and Christchurch events were also often described as attacks. However, these events were defined with extreme right-wing, racist and radical concepts. In addition to being defined as "aggressor" or "criminal/perpetrator", the adjectives of racist or extreme right were also added to the perpetrators. In addition, the perpetrator of the Hanau attack was often associated with "mental illness". Other words used in these two attacks are mostly arms law. In the Hanau attack, the victims were defined as people of "foreign origin/immigrant origin". In general, the results of the content analysis showed that there were repetitions that led to the stereotypes of "dangerous oriental Muslim" by stating that acts of violence caused by people of Eastern/Muslim origin were terrorism, organizational connections were established. The attacks of Christian/Western people against Muslims and immigrants are combined with right-wing extremism and racism. Words were used that the attacks were designed by a single person. In particular, it was tried to marginalize the event by stating that the perpetrator of the Hanau attack was mentally ill.

In the Van Dijk Critical Discourse Analysis Model review, one news item from each newspaper was selected for each event. 16 news stories containing the most striking examples on the subject were discussed. This news was analyzed on the macro scale with respect to thematic titles, news entry and event presentation, schematic background information and context, microstructure syntactic analysis and regional harmony. The results indicate that the Eastern/Muslim perpetrators were mentioned as dangerous refugees with a criminal history. The perpetrators were presented as members of a terrorist organization, who had previously been wanted for various crimes, had been imprisoned, and had pro-terrorism members in their families. In this sense, acts of violence were an organized event. The actions of these people, whose religious identities and refugees were emphasized, have been associated with the debate on the threat of refugee and Islamist terrorism threatening the West. Newspapers have linked the extreme right and racism in the violent acts of Western/Christian people. However, perpetrators have in the past been presented as professional athletes, licensed guns, and non-violent people. It was emphasized that they committed acts of violence alone. The crime of these people, who did not pose a threat to society, was represented as an abnormal act. The attacks were carried out against immigrants and Muslims. Despite this, the victims were presented with the concepts of "foreigner", "refugee", "immigrant" and their role as the other was highlighted. As a result, it is possible to state that Eastern and Muslim people, regardless of whether they are perpetrators or victims, have been the subject of the news in negative situations with the theme of violence, danger and otherness.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı / Contribution of Authors

Yazarların çalışmadaki katkı oranları birinci yazar %70, ikinci yazar %30 şeklindedir.
*The authors' contribution rates in the study are as follows: The first author contributed 70%, the
second author contributed 30%.*

Çıkar Çatışması Beyanı / Conflict of Interest

Çalışma kapsamında herhangi bir kurum veya kişi ile çıkar çatışması bulunmamaktadır.
There is no conflict of interest with any institution or person within the scope of the study.

İntihal Politikası Beyanı / Plagiarism Policy

Bu makale bir benzerlik taramasından geçirilmiştir ve dergi beklentilerini karşılamaktadır.
This article has undergone a plagiarism check and meets the expectations of the journal.

Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı / Scientific Research and Publication Ethics Statement

Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında
uyulması belirtilen kurallara uyulmuştur.

*In this study, the rules stated in the “Higher Education Institutions Scientific Research and
Publication Ethics Directive” were followed.*